Föreningsbandet

BRÖDRATIDSKRIFT FÖR STOR CAPITLET I FINLAND AV SVENSKA FRIMURARE ORDEN • Nr 3/2017 (81)

Redaktionen

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Guy Catani, FDKM

Redaktör
Martin Gardberg
– materialbearbetning
Grafiker, Christel Westerlund
– layout och produktion

Redaktionssekreterare
Teljo Kolkka
– ekonomi, recipientuppgifter, prenumerationer

Redaktionsråd 2017
Guy Catani, ordförande
Martin Gardberg
Teljo Kolkka

Regionredaktörer 1.1.2017
S:t Augustin, Mikael Baarman
Hans Henrik Boije, Ronny Holmqvist
Axel Gabriel Leijonhufvud, Kim Isaksson
Phoenix, Rainer Lauramo
Tyrgils, Alf Günsberg
Frimurarsamhället i Jakobstad, Sten Westerholm
Frimurarsamhället i Mariehamn, Rolf H. Söderback
Frimurarsamhället i Vasa, Roger Sohlberg
Anders Dahlbäck
Frimurarsamhället i Åbo, Sam Cygnel

Redaktionens adress
Föreningsbandet
Stor Capitlet i Finland
Nylandsgatan 9 F, 00120 Helsingfors
redaktionen@frimurarorden.fi

Föreningsbandets följande fyra nummer:

Nr	Utkommer	Materialinlämning
4/2017	1 dec. (vinter)	senast 20 oktober
1/2018	1 mars (vår)	senast 20 januari
2/2018	1 juni (sommar)	senast 20 april
3/2018	1 sept. (höst)	senast 20 juli

Annonsförsäljning
Annonschef Bo Gerkman
bo.gerkman@tilinurkka.fi
Tilinurkka tel: 0400 449 724

Prenumerera på Föreningsbandet
genom inbetalning av prenumerationsavgift till Föreningsbandets konto:
Aktia Bank FI36 4055 4020 0012 67 i Finland
Meddela vid betalningen prenumerantens namn och postadress.

Prenumerationsavgifterna är:
EUR 20,- och omfattar de fyra följande numren fr.o.m. inbetalningen.

Omslaget: *Detalj från blyglasfönster, tillverkad av br Simo Heinonen, i S:t Johanneslogen Axel Gabriel Leijonhufvud i Ekenäs. Foto: Kim Isaksson*

Innehåll

Ledaren: Mina bröder! *Guy Catani* 3
Stormästarmöte i Helsingfors *Tom Waselius* 4
Krister Uppman – Ödet förde mig till Luxemburg *Martin Gardberg* 6
Bengt Klemets – Seglare, tv-producent, präst och frimurare *Anders Dahlbäck* 10

En pilgrimsvandring i Jesu fotspår *Lars Jakobsson* 12
Jubilerande sjömurarträff på Åland, Rödhamn *Kenneth J Jönsson* 16
Havskrona Sommar Fri Murare 10 år *"Jösse" Eklund* 18
Convivium besöker Tavastehus *Birgitta Dahl* 21
Rasslande Kedjan på Åland *Kenneth J Jönsson* 22

Brödraenkäten 2016 – en grund att bygga vidare på *Jean Gallen* 24
Exceptionella "teaterreceptioner" i Esbo *Juhana Häme* 27
Masoniska Glimtar från Paris *Folke Freund* 28
Frimurarens lön *fritt återgett av Pentti Hongisto* 30

Krysset 32
• Intern Caritas i huvudstadsregionen 34
Översekreteraren informerar 35

s. 16

s. 18

Havskrona SFM

Sällskapet Convivium

s. 21

s. 22

Mina bröder

I skrivande stund börjar sommaren sakta gå över mot höst och man kan småningom lägga även denna sommarens minnen i minnenas dagbok – den dagbok som dagligen får nya rader, nya tankar nedskrivna för att sedan en ruggig höst- eller kall vinterdag plockas fram. Alla de varma fina soliga dagar men även dagarna med regn och rusk, med åska och hårda vindar. Allt ifrån försommarens fantastiska dofter i naturen och i trädgården. Alla blåsor på händerna efter allt trädgårdsarbete vilket resulterat i en fin god skörd med massor med goda rotfrukter, örter och läckra grönsaker, samt alla härliga bär. Alla fina dagar med familjen och alla besök hos goda vänner och deras besök hos oss. Alla lyckade golfrundor, vandringar, seglatser, resor etc. Alla dessa minnen som vi så väl själva behöver samt för att kunna dela dem med våra nära och kära.

Samtidigt som dessa sommarminnen blivit rader i minnenas dagbok, kommer även minnena från de många gångna frimuraråren framför mina ögon. Alla de fina åren som jag fått dela med frimurarbröderna. Alla de fantastiska 34 åren som ämbetsman inom Stor Capitlet i Finland, allt ifrån CM, BB och DM i SJL S:t Augustin till DM och OM i SAL Phoenix och nu slutligen de senaste 7 åren som DKM i Stor Capitlet. Alla dessa frimurarminnen kommer att vara rader i min egen minnenas dagbok efter det jag vid Stor Capitlets HD i mitten på september lämnar mitt ämbete. Dessa år har varit fina år. Ett jättetack till min fru Päivi och min familj som gett mig all den tid alla ämbetsmannauppgifter tagit. Ett broderligt tack till alla er mina bröder för dessa upplevelser som under åren blivit rader i min minnenas dagbok.

Allt har sin tid och nu är det tid att lämna över rodret till yngre bröder. Fastän ämbetsmanna-uppgifterna nu är slut, fortsätter en del andra uppgifter vilka jag med stor glädje försöker fullfölja. Jag hoppas på många givande frimurarår och logesammankomster samt andra gemensamma upplevelser tillsammans med er mina bröder.

Jag vill med nedanstående dikt – *Ljuvliga sommar-minnen* – av Nina Alvegren önska er alla ett nytt givande och framgångsrikt frimurarår.

Vågorna smeker klipporna
böljande, brusande
Ingenting stör friden
varm av solen njuter jag
av livet så berusande
Vill stanna tiden!
behålla känslan den tjusande
Hösten kommer med stora kliv
Åh, ljuvliga sommarminnen
i mitt sinne förbliv

Guy Catani, X, OHT, FDKM

I detta republiken Finlands jubileumsår hade Stor Capitlet i Finland glädjen att stå vicevärd för ett för våra förhållanden helt unikt evenemang, då SFMO:s ordensledning hade önskat förlägga årets s.k. Stora Stormästarmöte till Ordens sjätte fördelning.

Kapitelmästaren Tom Waselius i mitten med stormästarna från vänster Valur Valsson (Island), Tore Evensen (Norge), Tom Waselius (SCF), Anders Strömberg (Sverige), Walter Schwartz (Danmark).

Stormästarmöte i Helsingfors 8–10 juni 2017

Detta önskemål framkastades redan för ungefär 2 år sedan, då det senaste stora Stormästarmötet hölls i Den Danske Frimurarordens regi på Bornholm. De här stormötena hålls vartannat år, och då sammankommer de fyra nordiska frimurarordnarnas högsta ledning för att diskutera gemensamma frågor; alla de nordiska ordnarna arbetar ju enligt det svenska frimuraresystemet. Då önskemålet framställdes år 2015 var det med glädje som SCF åtog sig arrangemangen för mötet, eftersom det gav oss en möjlighet att för våra nordiska bröder visa att ett högkvalitativt frimureri bedrivs här i det svenska frimuraresystemets östligaste fördelning. Stormästarmötet är inte enbart ett torrt möte, utan samtidigt ett förbrödringstillfälle under tre dagar, då nordiska bröder träffas och då också deras damer deltar i allt utom själva sakmötet.

Även om SFMO och ordensledningen fungerade som värdar för årets evenemang var det SCF:s uppgift att både stå för programförslagen och för alla arrangemangen på vår hemmaplan, vilket ju var en krävande uppgift för krävande deltagare. En viktig detalj i detta sommarmöte var ju förvisso vädret, eftersom dagarna också innehöll en hel del turistande. Då gästerna anlände torsdagen den 8 juni för en välkomstmiddag i refektoriet vid Nylandsgatan såg det inte särskilt lovande ut, för regnet hällde ner och vätte bland annat ner Stormästare Anders Strömbergs skor, fastän den långa vägen från Hotell Marski till Nylandsgatan företogs med taxi av de flesta deltagarna. Men den goda middagen värmde upp deltagarna, festlig och vacker musik exekverades på violin och piano och inga sura miner sågs då man avlägsnade sig mot hotellet – då hade också regnet lyckligtvis upphört.

Fredag morgon grydde solig och klar och hyfsat varm, då damerna vid niotiden äntrade en buss mot Tusby för att besöka Ainola, Halosenniemi och Lottamuséet, medan bröderna drog sig mot Nylandsgatan för att under den numera neutraliserade moderatorn Göran Anderssons ledning sammankomma i biblioteket vid Nylandsgatan. I samband med mötets lunchpaus företogs en rundvandring i ordenshuset under KM Tom Waselius och FDKM Guy Catanis ledning. I samband med den fick de nordiska gästerna höra om frimureriets historia i Finland, både vad SFMO beträffar och hur vårt s.k. Finska brodersystem tillkommit och utvecklats.

När mötet var avklarat och också damerna hade återkommit från sin

Tusbyrunda blev det småningom tid för kvällens festmiddag, som var bokad på Brändö Casino, där sommarpaviljongen var reserverad helt för oss. I den här middagen deltog förutom de nordiska gästerna även SCF:s och Helsingforslogernas högsta ledning. En alldeles speciell clou den kvällen var den flera timmar långa flyguppvisning, som arrangerades republikens 100-årsjubileum till ära, och som synnerligen väl kunde beskådas genom restaurangens stora glasförnster – lyckligtvis var vädret någonting helt annat än kvällen innan! Också här fick man till middagen njuta av vacker musik, då två skönsjungande unga damer uppträdde till broder Kaj Ekmans ackompanjemang, utan att störas av flygbullret utanför. Det var en trevlig kväll som avslutades med returtransport till hotellet vid 23:30-tiden i den ljusa och vackra sommarnatten.

Lördagen var vikt för samfällt turistande för hela skaran, och lyckligtvis var vädret också denna lördag soligt och varmt. Detta jubileumsår, då Republiken Finland fyller 100 år, och Marskalken av Finland, Gustaf Mannerheim skulle ha fyllt 150 år, var Mannerheimmuséet en självklar programpunkt, som inledde dagen vid 11-tiden. Efter museironden förde bussarna gästerna och värdarna till Salutorget, där vi efter en dryg halvtimmes rundvandring i solen embarkerade M/S Katarina för en kryssning med lunch i Helsingfors östra skärgård. Solen sken, vinden var laber och största delen av deltagarna njöt av resan på övre däck. Tillbaka vid Salutorget var vi vid 15-tiden, där bussarna stod redo att föra gästerna tillbaka till hotellet, medan värdarna drog sig var och en till sitt, alla för att göra sig redo för kvällens avslutande festmåltid i refektoriet vid Nylandsgatan.

Stämningen vid middagsbordet var åter god efter en angenäm dag i Helsingfors, vår kock hade varit så inspirerad att han gjort avsteg från den tryckta menyn, vilket förorsakade huvudbry hos en del gäster, men alla torde ändå igen ha varit synnerligen nöjda både med mat och med dryck. En av kvällens begärda höjdpunkter var skålandet för Republiken Finland, för de nordiska frimurarordnarna och för Storlogen för Fria och Antagna Murare i Finland, samt framförandet av alla de nordiska nationalsångerna och Sibelius Finlandia enligt traditionen från högtidsdagarna inom sjätte fördelningen. Framförandet av sångerna skedde under ledning av bröderna Rabbe Österholm och Kaj Ekman, som något senare ytterligare förgyllde kvällen med sitt musikaliska uppträdande.

De tre dagarnas Stormästarmöte var angenäma dagar i det nordiska broderskapets tecken, och samtidigt en klimax på en arrangemangsprocedur, som tagit sin början ett år tidigare. Allt förlöpte synnerligen väl, och ett stort tack går till vår kanslichef, överskattmästare, VD, m.m. John Nieminen, som höll alla trådar i sin hand från början till slut. Vi hade också tur med vädret just då när det behövdes, men det torde också vara en omständighet, som vidlåder en god arrangör. De nordiska gästerna torde ha varit nöjda med sitt besök hos SCF.

TEXT: **TOM WASELIUS, KM, R&K**
FOTO: **MARTIN GARDBERG, IX**

↑ Stormästaren Anders Strömberg överlämnar "stafettpinnen" till sin kollega Valur Valsson från Island som ansvarar för arrangemangen för nästa stormästarmöte om 2 år,

och avtackar moderatorn broder Göran Andersson, fSS, för väl utfört arbete som moderator för årets stormästarmöte.

Krister Uppman

Ödet förde mig till *Luxemburg*

Krister Uppman. Foto: M Gardberg

I skrivande stund är sommaren och ljuset på antågande och vi skall intervjua en broder som numera lever och verkar i Luxemburg. Det är *Krister Uppman* som vi nu intervjuat, en broder bördig från Åbo och S:t Johannes logen S:t Henrik.

Ett trevligt sammanträffande är att broder Krister föddes 15 oktober 1960 i samma hus där SJL S:t Henrik har sin logelokal. Efter några år i lekskola i Åbo flyttade Krister med familjen och pappas arbetsgivare till Helsingfors och började där i Bangatans folkskola (numera Cygnaeus lågstadieskola). Även hans mamma hade varit elev i samma skola. Efter det att familjen flyttat till Ingå flyttade Krister från Svenska Normallyceet till Virkby Samskola och Virkby Gymnasium varifrån han blev student 1979.

Broder Krister berättar: *"Det var en 'intressant' upplevelse att som 15 årig och byns enda 'Hesa bo' få uppleva ortsbornas varierande bemötanden".*

Efter studenten blev det militärtjänstgöring vid Nylands Brigad i Dragsvik, dvs. ”Drakan”. Broder Krister hemförlovades i maj 1980 som sergeant. Under beväringstiden hade han allvarligt övervägt att välja det militära som yrke, men ödets lott ville annat.

Efter militären hade broder Krister fortfarande ingen aning om vad han skulle börja studera. Han hade en studieplats i Vasa hanken, men pga. den unga mannens logik – en flickvän i södra Finland, valde han istället Svenska handelsläroverket, dvs. ”Lilla Hanken” på Drumsö i Helsingfors, hösten 1980.

Han började sin bankbana som sommarvikarie vid Helsingfors sparbank. Som en kuriositet berättar han: *”Efter avslutade studier i Lilla Hanken bokstavligen brände jag mina samtliga läroböcker i franska, eftersom jag aldrig mera skulle komma att behöva detta avskyvärda språk”.*

Han berättar vidare: *”Efter många varierande uppdrag inom banken, allt från kassatjänstgöring till att sälja in den nya märkliga uppfinningen 'bankkort' till dåtidens konservativa sparbankskunder, fick jag så småningom chansen att vikariera som 'filialchef' under en moderskapsledighet. Detta ledde till att jag fick ett 'eget' kontor, kontoret i Olars, ett år senare 1984 som endast 24-åring, och var därmed Finlands yngsta kontorsdirektör, blev jag berättad. Jag var givetvis stolt som en tupp”.*

Broder Krister gifte sig 1985 och har två, numera vuxna, döttrar. Allt kändes bra, men så småningom började han dock tycka att karriären ”stampade på stället”. Sommaren 1989 fick han ett erbjudande som han inte kunde motstå, dvs. att börja jobba på Banque Nord-Europe i Luxemburg. Han beskriver: *”Sagt och gjort, min lilla familj och jag flyttade till Lilleputtlandet, vi skulle stanna för ett år, två högst”.* Ödet ville dock annat och broder Krister skulle fortsätta länge i Luxemburg med ”private banking”, dvs. portfölj-, och förmögenhetsförvaltning. Han beskriver jobbet som *”rätt så annorlunda än att jobba med 'riktiga kunder' på ett kontor”.*

Efter bankkrisen 1990 genomfördes många omstruktureringar inom bankvärden, så även i Luxemburg, och många bankfusioner kom till. Denna turbulens inom bankvärlden ledde för Kristers del till 11 olika namngivna arbetsgivare under 28 år, men på riktigt har han bytt stol 5 gånger. I oktober 2000 landade Krister, igenom en fusion, på landets äldsta bank, Banque Internationale à Luxembourg (BIL), som samägs av en grupp privata investerare från Qatar igenom en Luxemburgisk stiftelse (Precision Capital) och staten Luxemburg. Krister jobbar där fortfarande som ansvarig för den finska marknaden.

Han hoppas att allt förblir oförändrat fram till pensioneringen, *”vilket vanligtvis inte brukar bli fallet konstaterar han cyniskt……”*

Som motvikt till det professionella engagemanget inom bankvärlden har broder Krister många fritidshobbyn. Man kan beskriva Krister som en mångsidig livsnjutare. Han nämner historia och musik som hans viktigaste hobbys, men han är också passionerat intresserad av gastronomi, viner och kubanska cigarrer.

Även trädgårdsskötsel ”under hustruns vakande öga” och ”allehanda småjobb” runt huset, som de köpte 2006, nämner han som trevliga fritidssysslor. Han uppskattar även det normala familjelivet med sin nuvarande hustru, Peggy från Pargas. Han beskriver: *”Vi gillar att köra omkring, det finns så väldigt mycket att se i gamla goda Europa. Luxemburg ligger centralt, på en dags körning kommer man till Medelhavet, Östersjön, östra England eller Prag”.*

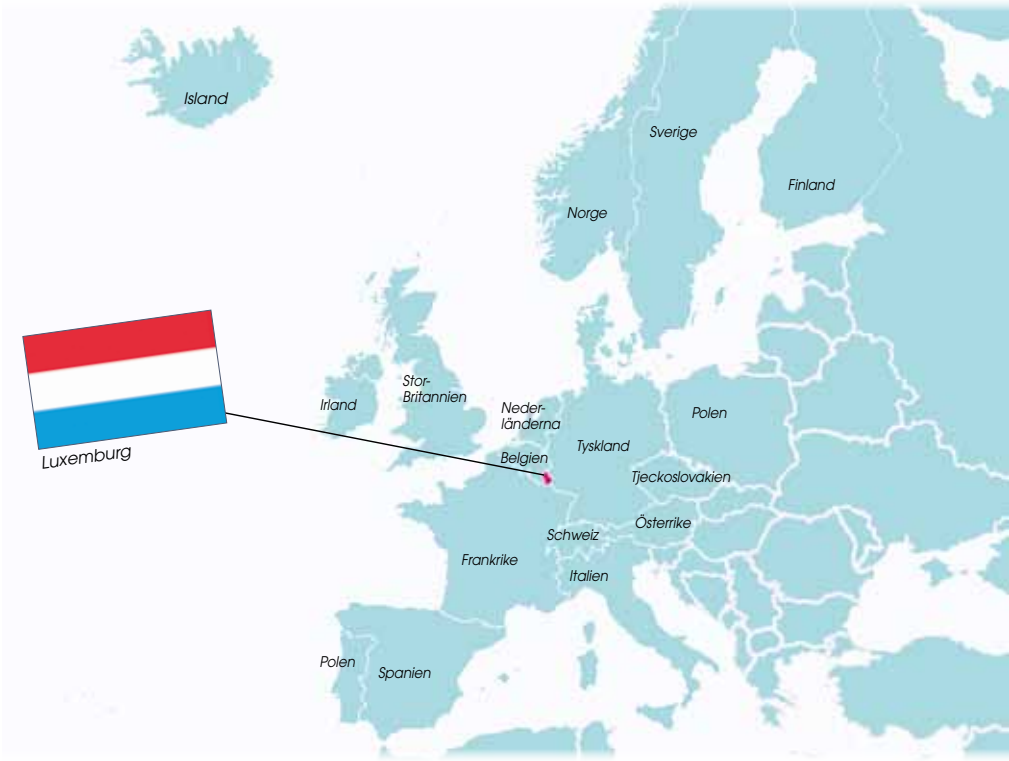

Fr v Krister Uppman tillsammans med Worshipful Master Gareth Reynolds i Grandmasters' rum. Foto: Thomas Wikström

Broder Krister planerar även att börja med en ny hobby, nämligen skytte. Han berättar att han redan startat processen med att få vapenlicens, vilket är förvånansvärt lätt att få i Luxemburg. Han är särskilt intresserad av lerduveskytte med hagelgevär och säger bestämt *"jag skulle ha svårt att döda något levande, trots att det t.ex. finns mycket vildsvin i trakten, som bl a kommer in i min trädgård och bökar på nätterna"*.

En kär fritidssyssla är såklart också frimureriet. Broder Krister recipierade 24.11.2005 i grad I i SJL S:t Henrik i Åbo. Hans faddrar var pappa Georg Uppman (X) och Carl-Johan Berlin (IX). Då Krister 16.1.2016 recipierade i grad VIII tog han sin pappas riddarnamn *"Riddaren av Hänsyn och Trofasthet (II)"* med valspråket *"Omsorg och Barmhärtighet"*.

"Jag har ofta lyckats kombinera mina arbetsresor med logemöten främst i Åbo. Efter det att min fars hälsa blev sämre igenom ett lårbensbrott, har jag spenderat kvällarna hemma hos honom istället. Det är inte så lätt att vara aktiv broder på 2000 km:s avstånd".

Broder Krister har även kommit i kontakt med Frimureriet i Luxemburg som har anor från 1700-talet. Den första fasta logen grundades 1770 under namnet "The Perfect union", vars medlemmar bestod av både militärer och ortens civila celebriteter. Under Storlogen i Luxemburg (Grande Lodge de Luxembourg, GLL) verkar i dag fem loger med totalt ca 290 medlemmar. Dessa är: Les Enfants de la Concorde Fortifiée, La Parfaite Union, Saint-Jean de l'Espérance, Zur Bruderkette och Friendship No 4. De tre förstnämnda är franskspråkiga loger, den fjärde är tyskspråkig och den sistnämnda är engelskspråkig. Ungefär en tredjedel av medlemmarna är icke-luxemburgare.

Han berättar: *"Det var så att en S:t Augustin broder, br. Jukka Jalava, kontaktade mig (han jobbar inom EU). Han hade sett mitt namn i matrikeln och frågade vad jag tycker om tanken att gå på möte i Luxemburg. Sagt och gjort, vi kontaktade vårt eget kansli på Nylandsgatan för att få tillstånd att besöka just denna loge. Kansliet utfärdade för oss nödvändiga frimurarpass med bild, stämplar och allt, som vi hade med oss på vårt första besök"*.

Broder Krister berättar vidare: *"Ett trevligt sammanträffande från vårt första besök i Friendship 4, var att logen besöktes samtidigt av ett tjugotal isländska frimurare. Detta kom sig av att det nationella luxemburgiska flygbolaget Luxairs systerbolag Cargolux, har av ngn. anledning förhållandevis många islänningar anställda. En islänning hade recipierat i F4 och flyttade sedermera hem till Island. Han etablerade kontakt mellan islänningarna och F4 – en kontakt som är livlig än i dag. Islänningarna hade till vår stora förvåning, exakt samma tecken och regalier som vi (Jukka och jag). Detta förstod vi senare då vi blev upplysta om att det isländska frimureriet arbetar enligt det svenska systemet"*.

"Engelsmännen är troligtvis en minoritet i logen Friendship nr 4, som samlas på fredagar – för övrigt ett trevligt slut på en arbetsvecka. Här finns allt från amerikaner, ungrare, brasilianare, portugiser, en svensk, en finlandssvensk, rumäner, spanjorer, italienare, tyskar, och många till – bl.a. en stor grupp skottar hittar man här. Logehuset är en gammal fin byggnad i den absolut äldsta delen av staden, i skuggan av Storhertigens palats. Här finns allt som bröderna behöver, refektoriet, och en viktig detalj; – baren! Templet befinner sig högst uppe – vilket gör att det kan vara nog så hett där på sommarkvällar. Detta sammelsurium av nationaliteter ger logen en alldeles egen, unik, stämning, något jag gillar mycket".

Krister berättar: *"Mötena är annorlunda, man känner igen flera element från vårt system, men det är ändå annorlunda. Kanske kan man säga att det inte är lika 'strikt – ja kanske man kan t.o.m. kalla det stelt' som hos oss, men på något märkligt vis följer de ändå alltid protokollet till punkt och pricka. Stämningen får en att tänka på parlamentet i London. Det ropas kommentarer, skrattas hjärtligt och glömmer någon sin replik hjälper de övriga den stackaren, allt skall läras utantill... Ett humoristiskt exempel; Ordförandemästaren/ Worshipful Master trasslade en gång bort sej i sina repliker och började stamma ('de sitter' ju bara ett år på stolen). Efter tredje gången hördes från bakre bänkraden, en dov stämma med kraftig skotsks brytning förkunna; 'Oh, it's going to be one of these kind of meetings tonight – again …!!!' varpå alla började skratta, och stämningen lättade en hel del".*

"Brödramåltiderna är tillställningar med högljudda bröder, många tal skall hållas, och en hel massa skålar skall skålas; till The Grand Duke of Luxembourg, till the Grandmaster of Luxembourg, till 'absent brothers', till 'visiting brothers', till 'the officers', till 'past Worshipful masters', ja, allt man kan tänka sig. Och 'Burns Night's", då maträtten 'Haggis' bärs in till tonerna av en gnällig säckpipa, är oförglömliga! Något som är typiskt för denna loge, är att det så gott som alltid är en stor del främmande besökare vid mötet, 'visitors'. Det kommer sig väl av att Luxemburg har en brokig befolkning (120 olika nationaliteter bor i landet) och detta leder givetvis till en brokig medlemskår. Medlemmarna bjuder in landsmän som råkar vara på besök i Luxemburg, och jag skulle tippa att det på mötena alltid deltar frimurare från minst 5 olika system och länder".

Broder Krister avslutar sin beskrivning med att konstatera att bröderna i F4 givetvis har försökt, och försöker fortfarande, få honom att gå över till denne loge som han besöker ca 5–6 gånger per vinter. Men blotta tanken att lämna vår orden, med dess vackra och rogivande ritualer, är helt otänkbar.

Redaktionen ställde avslutningsvis broder Krister frågan om vilka som är hans viktiga mål i livet. Han svarar: *"Jag har nog tyvärr inga 'höga och ädla' mål i livet. Jag vill njuta av livet så gott man kan, uppleva intressanta saker. Framför allt vill jag ha det trevligt med folk, diskutera och utbyta tankar. Jag får så innerligt nog av allt tävlande och av alla de uppblåsta egon som jag genom mitt kalla och hårda dagliga arbete är tvungen att umgås med. Att få vara ifred, i mitt hus tillsammans med min fru, äta och dricka gott, ha mina böcker, mitt vin och mina cigarrer, och inte behöva tänja på varje euro – det är min drömtillvaro för pensionsdagarna. Om man dessutom ibland får träffa likasinnade frimurarbröder – i det svenska eller 'luxemburgiska' systemet, vad mera kan man begära?"*

TEXT OCH FOTO: **MARTIN GARDBERG, IX**

Fr v finlandssvenske Thomas Wikström och Worshipful Master Gareth Reynolds utanför logelokalen i Luxemburg.
Foto: Krister Uppman, VIII

Bengt Klemets (till höger) samspråkar med SJL Korsholms OM Christer Lewis (till vänster).

Bengt Klemets

Seglare, tv-producent, präst – *och frimurare*

Strax före midsommar sammanstrålade artikelförfattaren med br *Bengt* för att få en liten pratstund kring allehanda frimureriska ting men även en tillbakablick på den frimureriska vägen så här långt. För undertecknads del kändes det som något av ett hedersuppdrag att få denna pratstund, med beaktande av att br Bengt var min ena fadder när jag inträdde i gemenskapen för ungefär tio år sedan. För br Bengts del började den frimureriska vandringen långt tidigare, närmare bestämt år 1990, då framlidne br *Holger Andersson* ställde frågan om br Bengt kunde vara intresserad av att bli frimurare.

I förra numret av Föreningsbandet (2/2017) återgavs händelserna då Svenska Frimurarordens sjätte fördelning fick två nya Riddare och Kommendörer med Röda Korset samt två nya bärare av Ordens Hederstecken. En av dessa nya R&K är en person med många epitet och järn i elden, nämligen **Bengt Klemets**, prästen som blev tv-producent för YLE Fem och sedermera även seglingsföretagare med ett eget litet företag.

Om man kan tala om att göra karriär inom frimureriet, så har br Bengt onekligen hunnit med en hel del, utan att ändå ha haft som avsikt att samla på sig uppdrag och titlar. Redan efter två år som frimurare blev han Talman i SJL Korsholm, en uppgift som han innehade åren 1992–2000. Åren 2002–2008 var han Ordförande Mästare för SJL Korsholm och åren 2003–2016 även Talman i Österbottens Stewardsloge för att då ”avrunda” med utnämningen till Riddare och Kommendör med Röda Korset samt Ordens Stortalman i medlet av mars detta år.

Att bli OM för SJL Korsholm var inget som ”fanns på kartan” för br Bengt, men hans tillträde skedde i ett läge som kanske närmast kan kallas akut för logens del. När vi samtalade kring br Bengts tid som OM kom vi därför naturligt in på några konkreta och viktiga strategiska val som han gjorde för att åstadkomma en förändring i arbetsmetoderna och fördela uppgifterna på fler huvuden än tidigare. Br Bengt gick in för att yngre bröder skulle ges möjlighet att bli ämbetsmän tidigt, att ämbetena i en Johannesloge inte skulle skötas enbart av bröder av nionde eller tionde graderna. Det här känns säkert för många som en självklarhet idag, men så har tiderna också förändrats på trots allt ganska få år. Den kanske viktigaste strategiska förändringen var ändå att delegera ansvaret för sina ämbetens skötsel till respektive ämbetsmanna-kedja. Det här med att delegera är ju inte alltid så lätt, det är vi många med erfarenhet av. Man delegerar, men ändå kollar man, för man vill vara säker på att saker och ting sköts

”på mitt sätt”. Men så ska det inte vara, delegerar man, så gör man det fullt ut. Eller som br Bengt uttryckte det ”det ska inte vara OMs uppgift att hitta en ersättare om en ämbetsman plötsligt får förhinder, det kan kedjan sköta själv”. Det som kom på köpet via delegeringen var att ämbetsmännen växte i sina roller, de tog det större ansvar som de fick – och på samma gång höjdes så att säga deras profil. Under hans tid infördes även en tredje ämbetsmannakedja i SJL Korsholm och denna bemannades under br Bengts tid som OM av bröder från Syd-Österbotten. Med bröder som många har ca 100 km en väg till loge är det onekligen en fördel om resandet på detta enkla sätt blir en angelägenhet för flera, så att bilresorna blir en del av gemenskapen och inte bara en transportsträcka. På OMs lott föll i detta sammanhang att se till att logekvällarnas tidtabell hölls stram, så att kvällarna inte drog ut på tiden ”i onödan”.

Att bli Ordförande mästare för SJL Korsholm var således inget som br Bengt hade i tankarna, men då en situation och ett behov uppstod, ställde han sig till förfogande. Då det gällde att ställa sig till förfogande för att bli utsedd till Riddare och Kommendör så var läget ett annat. R&K blir man nämligen inte om man inte själv vill det – och inte utan att också ha ett ämbete som kopplas till utnämningen, förutom att man ska ha uppnått grad X. Ett visst förarbete, en urvalsprocess, sker förstås också, men den ligger i händerna på Ordens ledning och hur det sköts, det är icke ett ämne för denna artikel. En orsak till att br Bengt ställde sig till förfogande var att han ser som viktigt att det österbottniska frimureriet syns och hörs även i Stockholm och som den förste R&K från Österbotten har han där en viktig uppgift som ambassadör vid sidan av sin uppgift som Stortalman. En annan viktig ambassadörsuppgift lämnade han ifrån i sig i samband med sin nya uppgift, då hans post i redaktionsrådet för tidningen Frimuraren övertogs av br **Guy Catani**.

I det här skedet av samtalet kommer vi in på ”hemmablindheten”, dvs att även vi i våra sammanhang – och även i våra tidningar – lätt svänger oss med förkortningar, titlar och liknande som för t.ex. en yngre broder lätt kan bli exkluderande. Vi svänger oss med uttryck som OM, OHT, R&K och en massa annat – för att inte tala om alla sedvanliga ämbetsmannaroller, vars innebörd säkert inte tillräckligt klargjorts för alla bröder. Eftersom en genomgång av vår internjargong skulle leda för långt bad jag denna gång br Bengt kort förklara vad Ordens Stortalman är för en figur och vad Stora Landslogen är, den loge där br Bengt har sitt ämbete. Stora Landslogen är en loge med säte i Stockholm, uteslutande för Riddare & Kommendörer med i dagsläget ca 50 aktiva bröder. Av naturliga skäl är medelåldern i logen hög så även om br Bengt detta år uppnår milstolpen på 65 år, hör han till de yngre i sällskapet. Som Ordens Stortalman är br Bengt den tredje i rang av prästerna inom Orden, efter Ordens Högsta Prelat och hans vikarie.

På tal om prelat, så syntes för en tid sedan ett program i YLE Fems serie Himlaliv, där br **Henric Schmidt** på ett förtjänstfullt sätt visade på att ”frimurare och präst” inte är något konstigt, utan egentligen helt naturligt (läs gärna br Henrics egen text om programmet i Föreningsbandet 2/2017). I samtalet med br Bengt inställer sig osökt frågan hur han som präst – och dessutom producent för programmet – ser på kombinationen frimurare och präst. Svaret låter inte vänta på sig: ”Frimurarna är Svenskfinlands största kristna förening för män!”. Och därför, så som även br Henric, har br Bengt aldrig stuckit under stol med att han är frimurare – vilket onekligen föranlett en och annan diskussion under årens lopp. Br Bengt påpekar här att vi ju inte är någon hemlig förening, det är bara någon timme per vecka som vi är ”hemliga”, dvs under logekvällarna.

Vid sidan av att vara frimurare, präst och tv-programproducent har br Bengt i drygt 20 år varit seglare och de senaste tio åren dessutom med ett litet företag inom branschen, med charterseglingar i Medelhavet som produkt. På frågan hur det hela började svarade br Bengt leende att ”en morotsodlare från Påskmark (en liten by utanför Kristinestad, red:s anm.) lärde en kålrotsodlare från Tjöck” (en lite större by utanför Kristinestad, red:s anm.). Till saken hör nämligen att br Bengts hemtrakter inte är speciellt naturliga miljöer för att lära sig segla – med öppet hav och djuphamnsfarleder då man efter ett antal kilometer kommer sig till kusten. Vad är det då som fört br Bengt in på seglingens bana? Han nämner som det viktigaste en ljudlös frihetskänsla – och här kan man ana en koppling till våra logekvällar, där tystnaden, ritualerna, ramarna på sitt sätt också ger en frihetskänsla, en stund där vi alla kan koppla bort vardagens motorljud och stress.

Vi avslutade ett synnerligen givande samtal med stora svep med en klassisk fråga: om Stortalmannen får ge oss bröder ett visdomsord på vägen, vad skulle det vara? Även här kommer svaret med prästerlig pondus: Frimureriet avviker från allt annat vi kan uppleva, vi kan under logekvällarna få del av unika upplevelser som vi kan bära med oss och lära oss av. Och – till logekvällarna hör också måltiderna, där spontana möten med nya bordsgrannar kan föda intressanta samtal och ge livslånga vänskapsband. Så försumma inte att delta i brödramåltiderna – och låt ingen broder sitta ensam, avslutar br Bengt.

TEXT: **ANDERS DAHLBÄCK, VIII**
FOTO: **THOMAS GRANGÄRD, X**

En pilgrimsvandring i Jesu fotspår

– och mycket därtill

Klippmoskén sett från Olivberget.
Foto: Roger Sohlberg, VIII

Den 9 Iyar år 5777 i den judiska religiösa kalendern anlände 15 bröder och damer till Ben Gurion flygfältet i Tel Aviv, steg in i den väntande bussen och fortsatte till Jerusalem.

Äntligen, tänkte säkert flera av de som var med, har vi en möjlighet att se och bekanta oss med de platser i Bibelns land som vi har hört och läst om sedan vi var barn.

Deltagarna utanför vårt hotell i Jerusalem från vänster: Carita Kaulbars-Staudinger, Lars-Erik Lindh, Pirjo Lindh, Götrik Sundberg, Magnus Rosengård, Gun Carlson, Päivi Aitkoski-Catani, Solveig Rosengård, Guy Catani, Vappu Teir, Yvonne Ånäs-Sohlberg, Henrik Teir, Raija Sylvin, Lars Jakobsson, Roger Sohlberg.

Vår rundresa i Israel var uppdelad i två etapper. Den första omfattade Jerusalem, Fredens Stad, med dess omgivning och fyra dagar senare var det Galileen som väntade med alla de platser där Jesus växte upp och började sin verksamhet. Att berätta om allt det vi såg och hörde berättas är inte möjligt och i det följande nämns bara något av vad vi upplevde.

Jerusalem är en storstad med knappt en miljon innevånare, men vår fokus var på det för över tretusen år sedan grundade, med murar omgivna gamla Jerusalem. Staden, sådan den var på Jesus tid ligger drygt 3 meter under nuvarande gatuplan. Arkeologerna har dock på flera ställen grävt fram de gamla byggnaderna och gatorna med sina fina mosaiker, så man kan verkligen vandra på samma gatstenar som människorna för tvåtusen år sedan och få en uppfattning om hur allt såg ut på den tiden.

Utanför stadens murar vandrade vi alldeles konkret i Jesus fotspår då vi följde stigarna mellan Oljeberget och berget Sion. Här hade Jesus färdats med sina lärjungar, undervisat och predikat. Längs stigarna finns idag flera vackra kyrkor, bland annat Jungfru Marias gravkyrka, flera minnesmärken samt kung Davids och hans sons, Absalons gravar. Utanför stadens murar finns också Getsemane trädgården med sina urgamla knotiga olivträd. Det var här Jesus förråddes och fördes in i staden för att dömas. Inne i staden vandrade vi längs Via Dolorosa, Plågans väg, till Den heliga Gravens Kyrka.

Och han bar själv sitt kors
och kom ut till det ställe
som kallas Huvudskalleplatsen
på hebreiska Golgata
Joh. 19:17

Besöket i denna helgedom med separata altaren för själva korsfästelsen, för Jesu död på korset, platsen där han togs ned från korset och själva graven var en oförglömlig upplevelse. Tack vare vår utmärkta guide, som kände en bakväg till Klagomuren, förbi långa köer, kunde också denna för judarna heliga plats besökas.Vid middagen på hotellet, kvällen före den judiska sabbaten deltog resebyråns chef som på judiskt vis välsignade hela vår grupp.

Vistelsen i Jerusalem avslutades med en rundtur i det nya Jerusalem och ett besök i Yad Vashem – The World Holocaust Remembrance Center (museet till hågkomsten av förintelsens offer och hjältar) samt i Israel Museet med dess Döda Havs Rullor.

Gruppen på väg upp till Ein Gedi, platsen där David gömde sig för Kung Saul då han råkat i onåd (se 1. Samuelsboken kap 24). Foto: Päivi Aitkoski-Catani

De över 2000 år gamla olivträden på Getsemane, olivträdgården vid foten av Olivberget, där Jesus togs till fånga inför sin korsfästelse. Foto: Götrik Sundberg, X

Dag fem var det dags att packa väskorna och sätta sig i bussen som förde oss till Galileen. På vägen hade vi möjlighet att vandra, dels klättra till en oas högt uppe i bergen väster om Döda Havet. Detta var platsen där David gömde sig för kung Saul då han råkat i onåd. Sedan fortsatte vi till Döda Havet där vi kunde flyta omkring en stund innan bussen fortsatte till vårt hotell.

Vårt hotell i Galileen var beläget i Kibbutzen Lavi, ett tiotal kilometer från västra stranden av sjön Gennesaret. Lavi är en religiös kibbutz som bildar ett självförsörjande socialt samhälle omfattande cirka 200 familjer. Alla medlemmar är tvungna att delta i allt arbete, någon lön betalas inte, i stället får de en 120 kvm stor bostad, fritt uppehälle, semesterresor och barnen möjlighet till studier upp till universitetsnivå om de anses ha förutsättningar för detta.

Denna kibbutz var centrum för alla våra utflykter och vandringar under de följande dagarna. Av de många platser vi besökte kan staden Nazareth med kyrkan där ärkeängeln Gabriel meddelade att jungfru Maria skulle bli havande nämnas. Vacker var också kyrkan som blivit byggd på den plats där Jesus gjorde sitt första underverk, förvandlade vatten till vin:

> Detta var det första tecken
> som Jesus gjorde
> han gjorde det i Kana i Galileen
> och uppenbarade så sin härlighet
> och hans lärjungar trodde honom
> Joh. 2:11

Vi besökte också Kapernaum där man funnit lämningar av den synagoga där Jesus predikat, fiskaren Petrus hus där Jesus sägs ha bott, utgrävt av arkeologerna och över vilket franciskanmunkarna har byggt en kyrka i form av en båt. Dessa och flera andra av våra mål för vandringarna som ofta skedde i en gassande sol, är bara exempel på alla de vackra kyrkor och annat intressant vi såg i Galileen.

Under den sista dagen i Israel körde bussen till medelhavskusten där vi besökte staden Caesarea med sina ruiner från romartiden. Bussen förde oss

Gruppen på väg upp till toppen av Hattins horn (ligger på vägen mellan Nazareth och Kapernaum) , platsen där muslimerna under sultanen Saladins ledning den 3–4 juli år 1187 slog korsfararna, vilket sedan ledde till erövringen av Jerusalem. Foto: Henrik Teir, X

Guy tackar vår guide i Jerusalem Yosi Granath under uppsikt av vår chaufför Saul. Foto: Päivi Aitkoski-Catani

vidare till städerna Tel Aviv och Jaffa. I Jaffa mötte vi igen resebyråns chef som gav oss ett certifikat på att vi nu var ”Jerusalem Pilgrimer”.

Vad var då det mest intressanta under resan. En rundfråga gav olika svar men tre av dem vann mest röster, Den Heliga Gravens kyrka, The World Holocaust Remembrance Center med bilderna av alla de barn som dödats och Döda Havet. Men hela resan var lyckad. Och detta till stor del tack vare våra utmärkta guider. Deras sakkunskap var ändlös, alla frågor fick ett svar oberoende om det gällde religion, historia, geografi eller botanik. När de till exempel berättade om den kyrka vi besökte, berättade de inte enbart om kyrkan utan om hela bakgrunden till dess uppkomst, det vill säga hela bibelavsnittet förklarades. Men det är inte underligt, för de genomgår en tvåårig heldags specialskolning med uppföljning vartannat år.

När vi ännu tillägger att våra hotell höll hög klass och att maten var utmärkt, vad kan man mera begära.

Vår grupp gick under namnet ”Mr. Ski and friends” och vår Mr. Ski, alias Guy Catani hade med känd energi lagt ned mycken möda på att ordna goda guider och ett möjligast täckande tio dagars program. Och han lyckades. Vandringarna var anpassade så att alla deltagarna klarade dem trots att temperaturen ibland steg onödigt högt. Våra förväntningar uppnåddes och i de flesta fall överträffades. Vi fick kunskap inte bara om händelserna på Jesus tid utan vi fick också kännedom om samhället och dess utmaningar och målsättningar i dagens Israel. Om någon var rädd för eventuella terrordåd kan man bara säga att vi under resan träffade på bara några få poliser; judar och araber såg ut att kunna leva sida vid sida. Enligt våra guider är det enbart några procent av befolkningen som har extrema åsikter, de flesta vill leva ett fridsamt liv.

Deltagarna kan bara tacka broder Guy för en fint ordnad resa.

TEXT: **LARS JAKOBSSON, VIII**

Jubilerande sjömurarträff

på Åland, Rödhamn 8 juli 2017

Åland har denna sommar varit skådeplatsen för två stora frimureriska evenemang. Rasslande Kedjan i juni och sjömurarna i juli. På en annan plats i detta Föreningsband hittar Du en artikel om Rasslande Kedjans möte i Mariehamn.

Sjömurarna hade i år sin 50'nde träff på 48 år, lördagen den 8 juli i Rödhamn på Åland. Som ypperlig kommodor för träffen fungerade igen **Krister Santanen**, som under vintern och våren tillsammans med **Jan-Peter Nikula** pusslat ihop ett gediget program för oss bortskämda bröder med damer. Rödhamn, en idyll, beläget 10 sjömil söder om Mariehamn vid havsbandet i Ålands södra skärgård är en gammal känd lotsstation med anor allt från tidigt 1800-tal. Idag är Rödhamn en mycket populär övernattningshamn för turister och även för den åländska lokalbefolkningen.

Dagarna innan jubileumsträffen var vädret ganska ostadigt och blåsigt. Ännu på torsdagen var det motvind men under fredagen var vädret perfekt och endast en båt kom inte fram i tid. Tjugotre båtar och drygt 80 personer kom till Rödhamn. De som inte hade egna båtar fick hjälp av brr Jan-Peter Nikula och **Jojje Liljestrand**, som plockade upp besökare i varsin båt vid ångbåtsbryggan i Mariehamns östra hamn. Väl framme i Rödhamn hade man dagarna innan plockat upp ett stort tält där vi ostört kunde inta vår traditionsenliga soppa, denna gång serverad tillsammans med svartbröd. Likaså traditionsenligt fick vi även inta "Annelis" skål. Broder **Peik Kuuluvainen** berättade om den tidigare husfrun i refektoriet på Nylandsgatan, som så ofta fick bröderna att stanna kvar en extra stund efter brödramåltiden och klockan kunde bli midnatt innan man kom hem. Anneli hade donerat en vacker handmålad flaska till sjömurarna som förvaras i ett av broder **Christian Östman** handgjort låsbart schatull.

Jan-Peter, Ulf och Lennart delar ut soppa och bröd åt bl. a. den blivande Kapitelmästaren. Foto: Krister Santanen, IX

Annelis flaska och schatull. Ilkka Aho i bakgrunden. Foto: Ulf Wickström, X

Sjöräddningssällskapets båt "Svante G" anlöper Rödhamn. Foto: Krister Santanen, IX

Flaskan gick runt och vi höjde, bröderna självklart stående, en skål till Annelis minne. Den mycket omtyckte "kocken" i det Åländska frimurarsamhället, broder **Jussi**, hade kokat utsökta lax- och korvsoppor. Under eftermiddagen underhöll broder **Christian Juslin** oss, accompanierad av br **Kille Williams**, med som han uttryckte det en "åländsk hembyggdssång". Broder Christian såg även till att vi alla fick en tår i ögat då han drog igång allsång med "Vem kan segla förutan vind". Översekreterarens Håcki Dahlins hund ville även gråta med i sången. **Rolf "Rofa" Therman** drog den så trevliga frågesporten och två lag kunde faktiskt meddela att de svarat korrekt på 12 frågor av 15. En enda gång i denna frågesports historia har ett lag svarat fullständigt och det bör medges att det var ett svenskt lag. Festligheterna avlöpte i strålande solsken och värme och att döma av ljudnivån och de glada skratten var festhumöret toppen.

Innan måltiden hann vi även bekanta oss med det Åländska Sjöräddningsällskapet. Br **Ralf Hellman**, viceordförande för föreningen ÅSRS, berättade om verksamheten och även om den förnämliga sjöräddningsbåten "Svante G" som enkom för oss anlöpte hamnen. Vi fick gå ombord och bekanta oss med den 20 meter långa båten. Denna gång hade man en besättning på 4 personer, varav två st helt frivilliga (en av dessa en dam).

På söndagen höll kyrkoherde **Jan-Erik Karlström** en gudstjänst ute i det fria, varefter Sjömurarvimpeln halades och träffen var över för denna gång. Nästa år ses vi på Själö i Åbolands skärgård.

Det är ingen liten uppgift att fixa en träff av denna dimension. När bröderna **Jan-Peter Nikula**, **Ralf Salo, Lennart Lönnqvist, Egil Sundström, Sam Hohentahl** och **Ulf Wickström** nedmonterade samlingstältet, bord, stolar och övrigt material så hade man med sig 3,5 ton hem tillbaka till Mariehamn på måndagen. Till detta kommer all mat och dryck som transporterats till Rödhamn för träffen. Det bjöds förutom på fisk- och korvsoppa som sagt även svartbröd, vi fick äppeltårta med vaniljsås och kaffe och på kvällen ännu korv och potatissallad.

Som avslutning vill jag gärna citera vår blivande Kapitelmästare, br **Henrik Wikström**, som under måltiden gav oss en "hälsning" från Stormästaren: "Stormästaren säger klart ut i sina anvisningar gällande verksamheten 2018 som en strategisk uppgift att "Orden skall ge bröderna ett rikt utbyte av sitt medlemskap". Det sker genom att vi deltar i logernas, brödraföreningarnas och klubbarnas sammankomster och får ta del av och diskutera vår unika ritual – den som ingen annan organisation kan erbjuda. Men det sker också genom att vi ger bröderna tillfällen till att ta del i icke-ritualbundna aktiviteter – med eller utan familjemedlemmar. Där har vi exempel i form av andakter och fester, resor och exkursioner. Bröder med likartade intressen samlas kring sin hobby (musik, golf, MC, båtliv osv) och årliga evenemang såsom Sjömurarträffen, golfturneringar, skidmurarna eller Rasslande kedjans motorcykelrallyn fördjupar medlemskapet och brödraskapet på ett oförglömligt sätt! Ske alltså!

TEXT: **KENNETH J JÖNSSON, IX,**
FDM SJL S:T HENRIK

HAVSKRONA SOMMAR FRI MURARE 10 ÅR

Allting fick sin början tisdagen den 11 mars 2008, då **Fred "Freddi" Wilén** (VIII) TABB i SJL S:t A i Helsingfors och sommarbosatt i Nagu, samt **Carl-Gösta "Jösse" Eklund** (VIII) FCM i SJL S:t H i Åbo och året om bosatt i Nagu; igen träffades på en kapitelsammankomst i Helsingfors. Bröderna konstaterade att fastän skärgården sommartid är full av frimurare, vet man kanske inte alltid om varandra och därför kan man inte heller träffas. Visst fanns det ju olika, redan etablerade möjligheter att umgås, som t ex Sjömurarna och Golfmurarna, men dessa förutsätter ett litet större engagemang av en broder, vilket alla kanske inte riktigt orkar med mitt i sommarvärmen och dels så är de också öppna för våra damer och dels våra vänner och sålunda utesluter de olika "rituella fördrag och anföranden".

Freddi kastade därför fram sin idé, att man skulle kunna ha en sommarträff dit alla frimurarbröder, fast eller tillfälligt bosatta i skärgården eller kanske på genomresa, kunde komma för att träffa andra bröder, växla några ord, äta en bit mat, tänka frimureriskt och kanske rentav fortsätta med kontakterna. Han hade såtillvida redan förberett en sådan träff, att han hade diskuterat med **Jan Gehlin** (VI) AT i SJL S:t A och sommarbosatt i Korpo om hans intresse för att delta och att också hålla en kort frimurerisk diskussionsinledning!

I refektoriet, under den efterföljande brödramåltiden, drogs sedan de första riktlinjerna upp för formen och verksamheten för den tilltänkta sommarträffen! Väl hemkomna, fortsatte vi på varsitt håll med förberedelserna! Freddi kontaktade DKM och KM i SCF, vilka icke såg några hinder i vägen för en dylik frimurarträff! Jösse kontaktade den lokala krögaren **Mikael Smeds** (X) på Restaurant L´Escale i Nagu, som direkt föreslog nypotatis och snapsvänligt fiskbord för 15 €/pers + måltidsdrycker i Grilltaket! Ett förslag, som mycket väl kunde godkännas!

Bröder i "norr" lyssnar till replikväxlingen mellan Or Jan Gehlin (IX) och CM vid öppnandet av Havskrona SFM (X). Foto: Reino Heikinheimo

Den 17 mars 2008 hade man sedan namnfrågan klar, när Freddi föreslog HAVSKRONA SOMMAR FRI MURARE (SFM)! Samtidigt som Jösse utnämnde sig själv till CM, framställde han också, att Freddi skall fungera som ordförande för Havskrona SFM. Andra personval var inte då påkallade, men vi har senare utsett Jan Gehlin till Orator! Däremot beslöt vi nog enhälligt, att mötesdagen skall vara den första onsdagen i juli månad, alltså detta år – den 2 juli – och följande principer för programmet slogs fast:

kl. 19:00
Ordföranden hälsar alla välkomna och ger en kort presentation av Havskrona SFM. En deltagarlista går runt.

19:15
Diskussionsinledning av Jan Gehlin (VI): "Symbolik i Johannesfrimureriet."

19:30
Diskussion, umgänge och förbrödring i väntan på måltiden.

20:00
Snapsarna serveras; brödramåltid och fortsatt förbrödring.

Den 22 april 2008 fick man så ett avdrag på artikeln om Havskrona SFM, som skall ingå i följande nummer av tidskriften "Föreningsbandet". Artikeln var utformad, som en direkt inbjudan till mötet och samtidigt passade också tidningens redaktör grafikern **Lars Hedman**, X och Her i SCF på tillfället,

Bröderna i "söder" njuter av brödramåltiden. Foto: Reino Heikinheimo

En del drottningar i väntan på snapsarna och buffebordets gåvor, föredragshållaren Nina Söderlund längst t.v. Foto: Eija Gyllenberg

att förära Havskrona SFM en egen symbol, utgående från sägnen om drottning Blanka och hennes krona: En gyllene krona, som sakta sjunker i vågorna!

Så var då denna tillblivelse avslutad; och mötet detta år var redan det tionde genom tiderna. På dessa tio möten har totalt 166 bröder, varav 21 bröder från det finska broder systemet och sju bröder bosatta i Sverige tillsammans gjort 610 besök på Havskrona SFM! Verksamheten i sin helhet, finns dokumenterad i två identiska exemplar av en "Historiebok" den ena uppbevarat hos CM för att finnas tillgängligt för bröderna på sammankomsterna och den andra arkiverad hos SJL S:t Henrik i Åbo.

Damerna har sedan begynnelsen samlats för en bit mat och umgänge sinsemellan i väntan på att bröderna vill hem, men för tre år sedan ville några damer ordna med egna program till sina träffar; bra så! Krogen är öppen för allmänheten och CM erbjöd sig att ta emot damernas anmälningar och hålla kontakten till krogen! Damerna kallar sig för HAVSDROTTNINGARNA och till årets möte har CM nog också fått ordna med damprogrammet i sin helhet, men på det villkoret att bröderna också får ta del av detta, men dock icke vice versa!

Havsdrottningarnas program detta år var ett eget föredrag om pilgrims leden "St Olav Waterway" i Grilltaket kl. 18:00 och 22 drottningar hade hörsammat kallelsen ävensom drygt 30 bröder. Eija Gyllenberg skötte värdinneuppgifterna och projektkoordinator Nina Söderlunds föredrag kan i sin helhet läsas på vår hemsida www.frimurarorden.fi under Föreningsbandet.

Årets Havskrona SFM möte för bröderna började i vanlig ordning kl. 19:00 på övre våningen i Restaurant L´Escale. 59 bröder hade anmält sig, en kom inte, men i stället fick vi två oanmälda överraskningsgäster, så vi var totalt 60 bröder på plats. Sju bröder från det finska broder systemet deltog; alla våra grader

»

Drygt 50 personer; Havsdrottningar och bröder, lyssnade på vad projektkoordinatorn Nina Söderlund hade att berätta om den nya pilgrimsleden. Foto: Eija Gyllenberg

Galeasen "ALBANUS" och storbåten "TJUTT-TJUTT" gjorde en testsegling på rutten Korpoström–Kökar–Sottunga–Långnäs i juni 2017 med "testpilgrimer" (branschfolk). Foto: Stefan Bremer

var representerade och fem bröder var med för första gången, medan endast nio bröder av de ursprungligen 28 bröderna har varit med på alla möten sedan begynnelsen!

Mötet hade alla förutsättningar att bli ett annorlunda möte; för vädret hade egentligen hela sommaren varit både svalare och blåsigare än vanligt; t.ex. kl. 15:00 denna dag var temperaturen endast 15,5° och vindstyrkan 4,5 m/s från NW och i byarna ända upp till 11 m/s. Solen sken dock från en ganska klarblå himmel med en intensitet av 660 W/m^2. Det positiva var alltså att det inte fanns några myggor, men vårt stora problem låg emellertid däri att vi saknade vår Ordförande; han var på skriftskoleläger. Som tur är får ingenting rituellt ske på ett Havskronamöte, så vi skrev helt enkelt bara om replikväxlingen vid mötets öppnande, så att CM med hjälp av Oratorn enkelt skulle kunna ”förordna en extra Ordförande och varom inte det, själv hälsa bröderna välkomna till sammankomsten, ävensom att därvid leda ordet.” Allt det andra klarade jag välan av med bibehållen heder, men jag avstod nog från att stå på min stol så som ordinarie Ordföranden, när jag hälsade bröderna välkomna. Jag vill påstå att jag nog både syntes och hördes ändå!

Kvällens föredrag med rubriken ”Funderingar kring DKK” av f SMS **Göran Andersson**, R&K. För att kunna läsa broder Görans föredrag bör du logga in på vår hemsida www.frimurarorden.fi. Därefter finner du det under Föreningsbandet.

Efter föredraget avnjöt vi en likadan brödramåltid, som Havsdrottningarna intagit efter sitt möte och stämningen var ”minst lika hörbar” hos oss, som hos dem, har jag låtit mig berättas.

Föredragshållaren Göran Andersson (R&K) funderar kring DKK. Foto: Reino Heikinheimo

Nästa Havskrona SFM möte (XI) går av stapeln i samma stil, på samma platser och vid samma tider den 4 juli 2018; vi ses senast då!

TEXT: **”JÖSSE” EKLUND, X, HAVSKRONA CM**

axtours.ax

För mer information om reseprogram, pris och bokning, se **www.axtours.ax**

NYÅRSRESA TILL WIEN

MED KONSERT PÅ MUSIKVEREIN

28.12.2017 – 1.1.2018

Wiener Filharmonikers konsert i Musikvereins gyllene stora sal, i år dirigerad av *Riccardo Muti*, är vår nyårsresas höjdpunkt. Den åtföljs av ett omfattande ramprogram med utfärder, måltider och musik. Pris från 2995,- inklusive konsertbiljett.

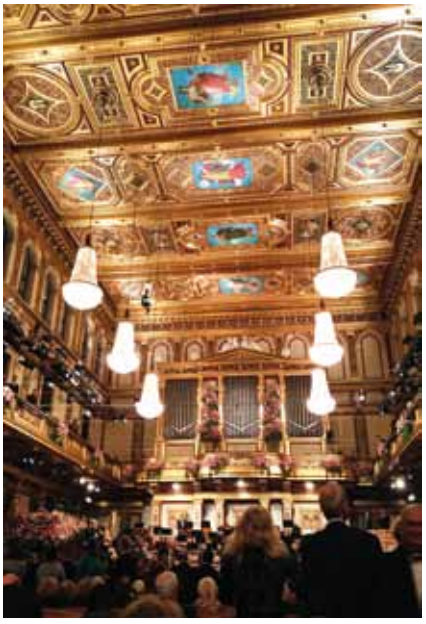

Förfrågningar till Axtours.ax, Yvonne Cronström, groups@axtours.ax eller per telefon 018 – 51217.

Axtours.ax Ab | Storagatan 14 | Tel: +358 18 512 13 | info@axtours.ax

Convivium besöker Tavastehus

SÄLLSKAPET CONVIVIUM

Måndagen den 15 maj startade den chartrade bussen från Borgå och vid Kiasma i Helsingfors var gruppen fulltalig. När alla 42 resenärer var ombord kunde vår "hovchaufför" Mikael Snåre vända ratten mot Tavastehus. Väl framme anslöt sig vår lokala guide till gruppen.

Efter en kort rundtur i staden var första stopp Tavastehus slott. Efter rundvandringen där var det dags för lunch i restaurang "Wanha Pankki" vid gågatan i stadens centrum. En kort promenad över torget tog oss därefter till Tavastehus kyrka. Sedan gick färden vidare till Aulanko. Under bussfärden gav vår sakkunniga guide en fin inblick i hur överste Hugo Standertskjöld skapat och format området. Vi promenerade på parkområdet och endel hurtiga klättrade upp till toppen av utsiktstornet. Vädret var vackert maj-väder och sällskapet njöt av den skira grönskan med inslag av vitsippor. Från Aulanko gick färden vidare till Vanajanlinna där vi drack kaffe och fick bekanta oss med byggnaden som tidigare inrymt Sirola institutet. Retur till stadskärnan för det var dags att checka in på hotellet och en vilopaus före kvällens middag på Restaurang Pepparkakshuset. Convivium sällskapet fyllde hela lokalen. På hotellet blev det en stunds samvaro innan det var dags för resenärerna att dra sig tillbaka för natten.

Den andra resedagen inleddes med ett besök i Sibelius födelsehem. Vår guide bjöd på både fakta och musik. Resan fortsatte till Hahkiala gård där lunchbordet med gårdens speciella "mäskisämpylät" var mångsidigt och läckert. Följande resmål var kyrkobyn i Hauho dit vi åkte via den smala och pittoreska "Vanha Raitti"-leden med välbevarade trähusområden och Hauho medeltida gråstenskyrka. Vi stannade emellertid inte i Hauho utan åkte vidare till Hattula gråstenskyrka "Heliga korsets kyrka" där vi gjorde ett uppehåll. Kyrkan har från den katolska tiden förhållandevis välbevarade målningar som illustrerar bibelns berättelser.

Snart var det dags att återvända till Tavastehus för resans sista besök: Soda Shop Design. En glassmedja med butik som drivs av två energiska unga konstnärer **Marjut Numminen** och **Aino Vilpas**. Vi bjöds på en uppvisning hur ett glasfat med speciella sodabubblor (därav verksamhetens namn) blir till. Arbetet var hett och krävde både snabbhet, styrka och erfarenhet av konstnärerna. Efter arbetsuppvisningen serverades vi kaffe och det var många som skaffade med sig hem något vackert glasföremål. Efter detta inspirerande besök var det dags för återfärden till Helsingfors. Tack till Föreningen Granatenhjelm för ekonomiskt stöd.

TEXT: **BIRGITTA DAHL** FOTO: **TIMO DAHL, X**

Rasslande Kedjan på Åland

Den redan nu traditionella årliga sammankomsten för bröder som gillar motorcyklar gick som sagt detta år av stapeln på Åland. Även denna gång var en reception i grad I med på programmet.

När br **Ulf Wickström** för ett år sedan i Göteborg meddelade att vi skall till Åland, sade någon skämtsamt ”hur många varv skall vi då köra?” Arrangörerna, bröderna **Ulf Wickström** och **Lennart Lönnqvist** visade snabbt, redan under den första dagsturen, att det inte behövdes så mycket för att bevisa oss den raka motsatsen, vi hade 192 km på mätaren. I övrigt var detta års upplaga särskilt uppmärksammad eftersom vi verkligen fick tid att förbrödras, något som även Ordens Stormästare säger att vi behöver fokusera oss mera på.

På kvällen den 11 juni samlades vi på pensionatet Solhem söderom Mariehamn, grillade korv och kom ihåg vad vi fått vara med om det senaste året. 38 bröder ställde upp, kanske mest glädjande att br **Bosse Magnusson** trots en stor bröstoperation tidigare i våras, kunde komma med. Vi var 6 brr från Finland, två från Norge och de resterande 30 från Sverige. Måndagen var faktiskt den enda dagen då det regnade, de övriga dagarna var varma och soliga, så skärgården kunde inte ha visat sig vackrare. Eftersom sommaren dessutom detta år ”började” sent, så var blomningen i full gång vart man än såg. Vatten kunde man se nästan konstant i någon riktning.

Den längsta etappen var alltså på tisdagen, då vi via Godby körde längs vackra slingrande asfalterade vägar, via de stora äppelodlingarna till Soltuna för en kopp kaffe. Man har tydligen lyckats hitta en bra lösning på hur äppelträden växer i skyddade ”dalgångar”, så att äpplena växer sig stora och man får goda skördar. Som en kuriositet kan man ju berätta att en tre liters låda äppelsaft kostar under € 8 i butiken på Åland, medan man på fasta landet t.ex i Åbo får betala € 4 mera för en motsvarande produkt.

Sedan körde vi till Finströms kyrka där kyrkoherde **Jon Lindeman** berättade om kyrkan från 1200-talet och dess historia. Den historiskt sett mest intressanta detaljen är att man i St Mikaelskyrkan har Finlands äldsta naturvetenskapligt daterade träsnitt, daterat till ca 1180. Skulpturen kallas till ”den leende St Mikael”. Ytterligare finns ett trähuvud i taket i bortre ändan, daterat från samma tider. Denna skulptur härstammar troligen från en tidigare träkyrka som funnits på samma plats.

Som så ofta hände något positivt i kyrkan. När vi lyssnade till Jon så kom det in ett 30 tal cyklister. De var från Vammala nära Tammerfors. Dessa cyklister var pensionärer, de flesta kvinnor och kunde ingen svenska, men efter föredraget så ställde de upp med ”En blomstertid nu kommer” (på finska). Sedan togs ett gruppfoto med cyklister och motorcyklister tillsammans!

Färden gick så vidare till Eckerö, där vi passerade det magnifika Post- och Tullhuset. Ryssarna ville ju visa sin stormakt genom ansenliga byggnadsverk ”vid gränsen”. Sedan lunch vid Gastropuben i Kärringsund och ett besök på jakt- och fiskemuséet. En snabbare körning tillbaka till Mariehamn och som sagt hade vi åkt nästan 200 km (20 mil) utan att ha behövt åka samma väg flera gånger! Middag på Solhem och några snapsar där till!

Dag två var dagen för reception. Vi åkte en kortare tur söderut till Järsö och hem via Lemland. Lunch avnjöts på TV-kocken och broder Mikael Björklunds krog ”Niska” (efter den legendariske spritsmugglaren Algot Niska). På denna

Hos Micke Björklund i Smakbyn.

Micke Karmann med sin fina hoj. Kolla sadeln. Se även förstoringen. Micke har även samma bild intatuerad på sin vänstra överarm. "Virtus junxit mors non seprabit", "Det dygden förenar kan döden inte åtskilja".

Fikastund vid Sandösunds Camping, Vårdö.

Vårdöfärjan.

krog äter man alltså "plåtbröd", som otroligt nog påminner om pizza. Sedan tillbaka till Solhem och snabbt ombyte till frack eller svart kostym för att sedan stiga på bussen och vidare till Sjöfartsmuséet. Här fick vi en dryg dos Ålandsinformation av broder **Harry Jansson**, landstingsledamot i det 30 personer starka lokala parlamentet. Vi fick höra hur Ålänningarna efter 1917 ville tillhöra Sverige, men efter att Finland vägrat, utan i stället förslog en självstyrelselag, så blev Åland finskt med hjälp av ett beslut i Nationernas Förbund år 1920, där ingen part, Åland, Finland eller Sverige blev lottlös. Idag åtnjuter Åland en långtgående självstyre och har en ekonomi som långt bättre klarar sig i "riket", det fasta Finland. Kvällens loge i St Johanneslogen Ledstjärnan leddes av OM **Björn Geelnard** och recipiend var **Kristoffer Osowski.** En fantastisk kväll på logen i Mariehamn. Nämnas kan att Kristoffer kör motorcykel.

Dag nr tre gjorde vi en tur till Vårdö där vi vid den norra ändan kunde se över till Simskäla, platsen där författarinnan Anni Blomqvist bodde. Anni Blomqvist känner vi igen med berättelsen om Stormskärs-Maja. Tonsättaren Lasse Mårtensson skrev en härlig och vacker komposition till historien som blev en mycket omtyckt TV-serie.

Vi stannade vid Bomarsunds fästning, skådeplatsen för det Åländska Kriget 1856, som var en del av Krimkriget. England och Frankrike hade en gemensam flotta i Finska Viken och tanken var att anfalla Sveaborg, men kommendören för flottiljen Sir Charles Napier försökte aldrig, utan började åka mot andra mindre fästningar och städer längs den finländska kusten, faktiskt ända upp till Uleåborg. Till den splitternya fästningen vid Bomarsund anlände i augusti ett par hundra engelska skepp med lokala "lotsar" oväntat söderifrån och anföll. Till sjömännens förtjusning så hade fartygskanonerna längre räckvidd än kanonerna på fästningen, varför man under några korta veckor totalt kunde förstöra ett gediget arbete. Finländska soldater fängslades och fördes till Lewis i England ock skrev sången "Oolannin sota" som ännu idag sjungs av en äldre generation finländare. Ålänningarna kunde använda sten från fästningen som byggmaterial till fäbodar och hus.

Sista kvällen på Solhem firades sedvanligt och vi fick igen en härlig middag. Vi sjöng och vi tackade värdinnan på pensionatet. Men framförallt tackade vi brr Ulf och Lennart för det goda arbetet för oss bröder Rasslande. Br Bosse gav båda en mugg med Rasslande Kedjans logga påtryckt. Nästa år är Niklas Wiman värd, i Blekinge. Ske alltså!

TEXT OCH FOTO: **KENNETH J JÖNSSON, IX, FDM SJL S:T HENRIK**

Brödraenkäten 2016
– en grund att bygga vidare på

Jag hade glädjen att hålla föredraget vid S:t Johanneslogen S:t Augustins måltidsloge i augusti 2015. Rubriken jag tog mig an löd: "Varför vi församlade äro". Jag insåg redan i tidigt skede, att jag omöjligen ensam kunde fylla föredraget med egna tankar och gjorde då en "amatör-undersökning" och frågade ett tiotal bröder bl.a. vilka motiv de haft för att söka medlemskap i Orden, vad som får dem att vara aktiva och vad som är det mest värdefulla de känner de fått ut av frimureriet.

Föredraget, som i förkortad version presenterades i Föreningsbandet 4/2015 gav inspiration till en mer professionell enkät som Föreningen Granatenhjelm lät genomföra under 2016. Uppdraget gavs åt broder Bo Lillqvist som har en stor erfarenhet av undersökningar genom sitt företag Intervox Research Oy. Förutom broder Bo har även bröderna Guy Catani, Gunnar Nyström och undertecknad varit med i den förberedande projektgruppen.

Bild 1

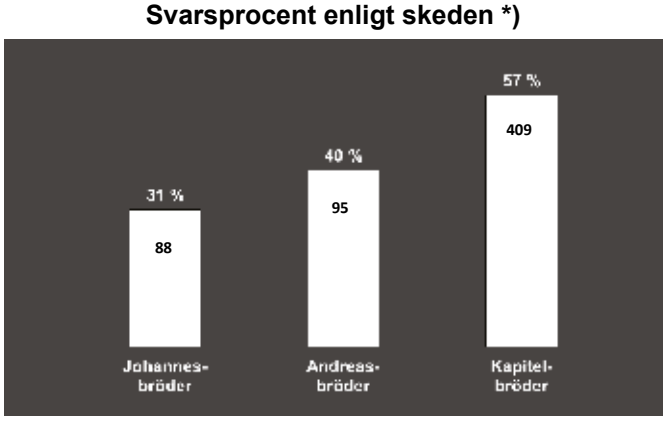

*) 16 bröder uppgav inte grad

Syftet med undersökningen var att utreda hur bröderna upplever den frimureriska verksamheten och hur väl den uppfyller bröders önskemål och behov. Målsättningen är att undersökningsresultaten skall ligga som grund för vidareutveckling av verksamheten inom 6. fördelningen.

Enkäten skickades ut till alla bröder inom sjätte fördelningen, med undantaget av 150 bröder som tidigare deltagit i en aktivitetsundersökning utsänt av SCF. 1083 bröder erbjöds möjlighet att svara på enkäten via webben och 122 bröder som inte hade uppgivit e-post adress fick ett frågeformulär per snigelpost. Vi fick in totalt 608 st. svar vilket alltså är ca 51 % av totalen. Johannesbröderna stod för 31 % av svaren, Andreasbröderna 40 % och Kapitelbröderna 57 %. **Bild 1**

Undersökningen delades upp i 8 olika frågeavsnitt: 1) Logesammankomsterna, 2) Brödramåltiderna, 3) Medlemsinformation, 4) Källor till frimurerisk utveckling, 5) Ordens synlighet utåt, 6) Motiv för medlemsansökan, 7) Värdefullt man fått ut av frimureriet och 8) Bröders aktivitet. Varje avsnitt inkluderade olika påståenden eller frågor att besvara. De olika påståendenas betydelse (vikt) jämfördes med brödernas nöjdhetsgrad. Bröderna hade även möjlighet till fria kommentarer. Vid analys av resultaten visade sig just dessa fria kommentarer vara givande.

Nedan en kort sammanfattning per frågeavsnitt.

1. Logesammankomsterna

Väl genomfört rituellt arbete har största prioritet och inom samtliga skeden och loger motsvarar arbetet förväntningarna. Trots detta finns det bland de fria kommentarerna även förslag på förbättringar i form av ämbetsmannaövningar. Att känna sig väl bemött vid logebesök är en av undersökningens fem viktigaste frågor oberoende av skede. Förväntningarna uppfylls! En viktig faktor för deltagandet i sammankomster är att komma loss från den allmänna världens rutiner, vilket också upplevs fungerande. På frågan gällande samtransporter förekommer behov främst för logebesök till annan ort. Även medlemsavgifterna finns med

under detta avsnitt. Det stora flertalet bröder upplever dem som skäliga, men det finns ändå ca 25% av bröderna som upplever dem en aning betungande. Den relativt nya möjligheten till anmälning till loge via web-kalendern anses viktigt och väl fungerande.

2. Brödramåltiderna

Brödramåltidernas viktigaste funktion anses vara att förstärka gemenskapen vilket också enligt svaren uppfylls. Den nuvarande kutymen med måltid efter varje sammankomst upplevs viktigt. Även formbundenheten är bröderna tillfreds med. Måltidstalen får en allt viktigare roll ju längre brodern är på sin frimurarvandring och kraven som ställs på talen växer i samma takt. Måltidernas meny och pris motsvarar i allmänhet den vikt man lägger på frågorna – kan tilläggas att måltidernas meny, kvalitet och prisnivå ändå är det mest kommenterade temat inom detta frågeavsnitt! Saknaden av möjligheten till utbyte av frimureriska frågor vid måltiden upplevs speciellt av längre hunna bröder. Även måltidens längd fick en del kommentarer – önskemål om att kvällen inte drar ut på tiden med tanke på följande dag.

3. Medlemsinformation

Avsnittets viktigaste fråga är att få information om vad som händer i den egna logen. Med detta är bröderna relativt nöjda. Nyttan av informationen på www.frimurareorden.fi motsvarar i allmänhet den vikt man lägger på frågan. Endast Johannesbröderna är mindre nöjda med websidorna, vilket säkerligen till en del förklaras av att dessa bröder i regel är yngre till åldern och således mer vana internet användare och därmed är kraven även högre. Föreningsbandet har en klart större betydelse för kapitelbröderna än för övriga bröder

4. Källor till frimurerisk utveckling

Urvalet av litteratur i biblioteken motsvarar inte helt brödernas behov. Undersökningen visar att både Johannes- och Kapitelbröderna är nöjda med betjäningen på biblioteket trots att urvalet inte fyller deras behov helt ut. Andreasbröderna visar en mindre nöjdhetsgrad, både gällande betjäningen och urvalet. Instruktionstillfällen och frimurarseminarier har en något lägre genomsnittlig nöjdhetsgrad i jämförelse med förväntningarna. Studieaftnars betydelse visade sig vara relativt låg – trots detta når inte nöjdheten upp till förväntningen. En av undersökningens viktigaste påstående var: ”Ämbetsmannaskapet fördjupar min insikt i frimureriet”! Inom alla skeden är nöjdheten i nivå med viktighetsgraden, men ju längre erfarenhet man har desto större betydelse får ämbetsmannaskapet som inspiration till utveckling. Här kan jag inte låta bli att rekommendera ämbete för alla bröder – det ger så otroligt mycket!

5. Ordens synlighet utåt

Informationen som ges utåt på våra hemsidor anses vara tillräcklig. Betydelsen av att SCF finns med i sociala medier anses mindre viktigt. Även arrangerande av öppethus-tillfällen hör till undersökningens mindre viktiga frågor. Bröderna verkar nöjda med nuläget. Huruvida det görs tillräckligt för att minska uppfattningen om frimureriet som ett hemligt sällskap är flitigt kommenterad, trots att den hör till de minst viktiga i undersökningen. Intressant är att här går bröders åsikter rätt mycket isär. Nöjdheten i denna fråga är på samma nivå som betydelsen, men ca 30 % av bröderna anser att det inte görs tillräckligt.

6. Motiv för medlemsansökan

Alternativ som presenterades som motiv är: nyfikenhet, en väns förfrågan, vinna frimurarstatus, få en motpol till vardagen, bättre förståelse för livsfrågor, göra gott för andra och något annat (valbart). Av dessa alternativ var de viktigaste *en väns förfrågan* (80%), *förståelse för livsfrågor* samt *motpol till vardagen*. Positivt är att svaren intygar klart att vinning av status inte hör till motiven för inträde! Bland de spontant uppgivna motiven framträder fler viktiga motiv såsom förväntning om gemenskap och samvaro, personlig utveckling samt familjetraditioner. Som tydligt framgår från svaren på **bild 2** samt av bröders kommentarer har det för många bröder funnits fler än en bevekelsegrund, vilket förstås är helt naturligt.

Bild 2

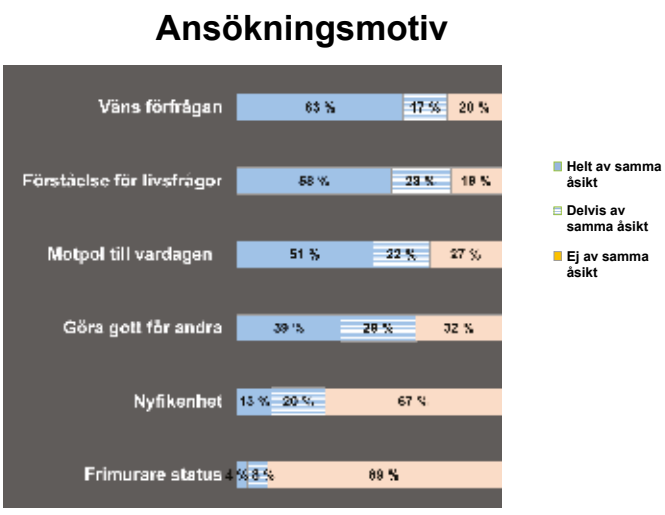

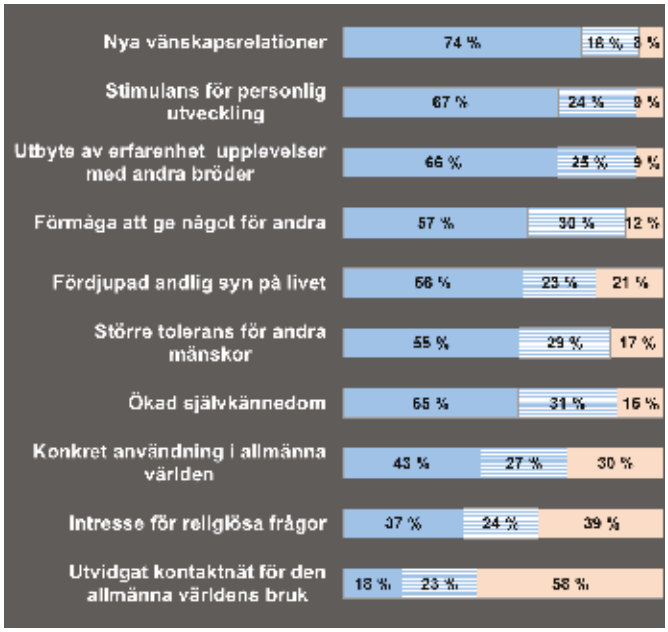

Bild 3

Helt av samma åsikt

Delvis av samma åsikt

Ej av samma åsikt

7. Värdefullt i frimureriet

I detta avsnitt är det häpnadsväckande hur eniga vi är oberoende av i vilket skede i vår vandring vi är! **Bild 3.** Största värdet ses i de nya vänskapsrelationer man knyter genom medlemskap – ¾ av de bröder som vid inträdet ställer höga förväntningar om gemenskap uppger att förhoppningarna realiserats genom nya vänskapsrelationer. I detta avsnitt ser vi även tydligt att frimureriet inte är något vi sysslar med för att få nytta av i den allmänna världen – *utvidgat kontaktnät för den allmänna världens bruk* samlar största andelen bröder som är av annan åsikt. Ett konstaterande som man kan göra på basen av kommentarerna är att på ett personligt plan blir det värdefulla att frimureriet påverkar livsinställningen.

8. Bröders aktivitet

Detta frågeavsnitt uppdelades i fyra områden: besöksfrekvens, hinder för logebesök, hur kunde passiva bröder aktiveras samt vad får bröder att fortsättningsvis vara aktiva.

Besöksfrekvens

86 % av bröderna har en besöksfrekvens på 3 eller fler besök under de senaste 12 månaderna, vilket i undersökningen tolkas som aktiv broder. Kapitelbröderna klart aktivast med 88 %, Andreasbröderna 82 % och Johannesbröderna 77 %. De aktiva bröderna besöker även aktivt andra än egen loge (grad). Passiva bröders antal i undersökningen är lågt. 8 % uppger noll besök, 4 % ett besök och 7 % två besök under de senaste 12 månaderna. Av de passiva som besökt loge har 75 % varit till egen loge (grad).

Hinder för logebesök

För såväl aktiva som inaktiva bröder har de två främsta hindren för logebesök att göra med tidsbrist. Arbetslivets begränsningar den största orsaken och familjelivets begränsningar den andra. Bland äldre kapitelbröder utgör även sämre hälsa ett klart hinder, vilket är kapitelbröders tredje största hinder för deltagande. Bland Johannes bröderna är lång väg till logen det tredje största hindret. Anmärkningsvärt är att tredje största hindret för Andreasbröder är att intresset för verksamheten minskat. Kan även nämnas att fjärde största hindret för Johannes- och Andreasbröder att de glömt hur en kolonbroder bör agera under en sammankomst.

Hur aktivera passiv broder

Det som fått mest bifall av bröder i alla skeden är att få någon i logen som hjälper med att komma igång igen, att göra tröskeln lägre för återbesök. Speciellt för Johannes bröder är det av hög prioritet att få hjälp med en ”ny-start”. Även faddrarnas roll och aktivitet lyfts fram som en stark betydelse i både Johannes- och Andreasskedet. Bland kommentarerna varierar synpunkterna om hur man borde gå tillväga. Kanske kontentan är att bröders situationer och livssituationer varierar så till den grad att man alltid borde beakta den enskilda brodern i fråga och ”skräddarsy” tillvägagångssättet.

Vad får bröder att fortsättningsvis vara aktiva

Lugnet, harmonin som vi upplever under logesammankomsterna och brödragemenskapen och vänskapen är de mest primära orsakerna till fortsatt aktivitet. Att förståelsen för ritualens budskap ökar från grad till grad upplevs motiverande för bröder i samtliga skeden. Även familjens godkännande inverkar starkt på vår aktivitet. Engagemang som ämbetsman har betydelse för Andreas- och Kapitelbröder.

Detta var alltså en mycket kort sammanfattning av resultaten för hela fördelningen. Ytterligare har det gjorts enhetsspecifika sammanställningar som sänts till respektive Ordförande Mästare. Målsättningen är att man på enhetsnivå analyserar resultaten och utifrån dessa planerar eventuella utvecklingsåtgärder. Förhoppningsvis ser vi några resultat av dessa redan under kommande höstterminen.

Jag vill avslutningsvis ännu tacka broder Bo för ett väl utfört arbete och bröderna Guy och Gunnar för aktivt deltagande i det förberedande arbetet och naturligtvis Föreningen Granatenhjelm som möjliggjorde enkäten.

TEXT: **JEAN GALLEN, X, ADKM**

Exceptionella ”teaterreceptioner” i Esbo

Broder Karl-Olof Öster ”recipierade” i det finska frimurarsystemet

Ordförande mästaren för den blåa logen Pegasus nr. 173 i Esbo, broder Antti Arjas, hade ett problem: han hade ingen recipiend inför den kommande sammankomsten. Han tyckte att en instruktionsloge inte riktigt satt i programmet så han beslöt sig för att genomföra logen som ett skådespel, nu fattades bara ”recipienden”.

Då broder Antti besökte en sammankomst på Nylandsgatan fick han vid brödramåltiden idén att fråga broder **Karl-Olof ”Ola” Öster** (gr IV-V) om han kunde tänka sig att ställa upp som ”recipiend” vid denna sammankomst. Broder Ola ställde sig positivt till förlaget och efter det att broder Antti försäkrat sig om lagligheten i sina planer, ”recipierade” broder Ola i första graden i detta receptionsskådespel.

Situationen i Pegasus logen förbättrades sedan mera och de nya bröderna började sin frimurarvandring som logens bröder. För att kunna bygga upp ett meningsfullt arbetsschema för detta år planerade broder Antti att igen genomföra ett receptionsskådespel men nu i grad II. Sålunda fortsatte broder Ola sin ”frimurarvandring” genom att ”recipiera” även i grad II i april. Vid denna sammankomst deltog ett flertal bröder från det finska frimurarsystemet från både Esbo och Helsingfors likasom även bröder från SFMO. Även nu var ”receptionen” lite modifierad; den väsentliga skillnaden var att ”recipienden” inte avlade eden eller gav några löften, utan i stället uppläste ordförande mästaren dem.

”Recipienden” Ola Öster.

Zoltan Takacs från logen Suomi nr 1 underhöll bröderna vid brödramåltiden.

Broder Ola upplevde den finska andra graden som mångfasetterad jämfört med den svenska medbrodersgraden och var förvånad över de långa och krävande monologerna. Han konstaterade att han i och med denna upplevelse hade en hel del att smälta. Hur blir det med fortsättningen och kommande ”teaterreceptioner”, kommer broder Ola att ”recipiera” i mästare graden? Det får tiden utvisa säger både broder Antti Arjas och den redan rutinerade ”recipienden” broder Ola.

Inom det finska frimureriet är en ”teaterreception” en vanligt förekommande skolningsform, men knappast någonsin tidigare har ”recipienden” varit en SFMO-broder.

TEXT OCH FOTO: **JUHANA HÄME, TELLUS NR 81**
ÖVERSÄTTNING: **GUY CATANI, X, OHT**

Masoniska Glimtar
från Paris

För den som vill vandra i Tempelriddarnas fotspår är Paris "väl värt en resa", om man får travestera Henrik av Navarras ord (1593). Man kan till att börja med styra stegen till Île de la Cité, stadens vagga, ön mitt i Seine. På den västra udden ligger Place Dauphine.

Här lät Philippe le Bel, (Filip den Sköne) år 1314 resa ett bål, på vilket Tempelherreordens stormästare Jacques de Molay brändes. Kungen lär ha stått i ett fönster i det intilliggande palatset invid Conciergeriet och sett på avrättningen.

Tyvärr kunde jag inte upptäcka någon plakett eller liknande om denna händelse,*) men i Guide Michelin: Paris 1997:110 kan man läsa om illdådet. Tempelherreorden hade blivit en stat i staten, ett mäktigt europeiskt finansimperium och en oberoende konkurrent till kungamakten. Denna Orden måste naturligtvis krossas, ansåg kungen, och så skedde.

Nära Place de la Republique ligger Quartier du Temple. Här byggde Tempelherrarna en befäst inhägnad och ett torn, där folk som ville undgå den kungliga rättvisan kunde söka skydd. Den 13 oktober 1307 arresterades samtliga tempelriddare i Frankrike på en gång. I Paris kastades Stormästaren Jacques de Molay och 140 av hans närmaste män i fängelse. Befästningstornet användes under franska revolutionen som fängelse för den kungliga familjen (bl a Ludvig XVI och Marie-Antoinette). Tornet raserades 1808 för att undvika att platsen blev en vallfartsort för rojalister (Guide Michelin: Paris 1997:315 f.)

I dag ser man inga spår av Ordens förflutna i denna del av staden. Här finns numera en liten park, Square du Temple och en lagerbyggnad, där man säljer bl a begagnade kläder. Ingen plakett upplyser om att den en gång så mäktiga Orden här hade sitt högkvarter.

Ville man få ett optiskt intryck av Tempelherreordens krigiska bedrifter, fick man bege sig till Ver-

Plakett om Jacques de Molays avrättning i Paris vid trappan intill Pont Neuf bron, med texten: "På denna plats brändes Jacques de Molay den sista Stormästaren i Tempelherreorden den 18 mars 1314.

Jacques de Molay och Geoffroy de Charney bränns på bål 1314. Detalj ur en miniatyr från Chroniques de France ou de St Denis, British Library Royal MS 20 C vii. (Wikipedia)

sailles, ca 30 minuter med pendeltåg väster om Paris. Där visade man för första gången på mycket länge fem salar i nedre botten av slottet: Salle des Croisades. Utställningen exponerade historiska monumentalmålningar med motiv från korstågen, t ex ”Övergången över Bosporen”, ”Slaget utanför Antiokia”, ”Intagandet av Jerusalem”, ”Intagandet av Marrah”, ”Godefroy de Bouillons begravning”och ”Belägringen av Rhodos”.

Mycket anslående var tavlan ”Tempelherreordens kapitel i Paris 22 april 1147”. Bland övriga målningar fäste jag mig särskilt vid Jacques de Molay, då han intar Jerusalem och ett porträtt av honom. I taken av samtliga salar var vapensköldar avbildade. Någon dokumentation av dessa salar fanns inte att köpa. Däremot kunde man inhandla litteratur om Tempelherreorden i bl a Louvren och på Grand Palais vid Champs-Elysées. På det senare museet visades sommaren 1998 en mycket sevärd utställning L’Art au temps des rois maudits: Philippe le Bel et ses fils 1285–1328 (Konsten på de fördömda kungarnas tid: Filip den Sköne och hans söner 1285–1328). Jag köpte en informativ, illustrerad skrift: ”Brève Histoire des Ordres Réligieux Militaires” och två böcker: A. Demurger, ”Vie et mort de l´Ordre du Temple” (Seuil 1989) och J. Favier, ”Philippe le Bel” (Fayard, ny upplaga 1989). I den senare kan man på sidan 480 läsa följande (i fri översättning av F.F.):

”Det led mot kväll. Man reste i all hast två bål, på udden nedströms, väster om palatsets trädgård. Då solen gick ned, steg Jacques de Molay och Geoffroy de Charnay modigt upp på bålet. Stormästaren klädde själv av sig, han behöll bara en linneskjorta på.”Gud kommer att hämnas vår död”, utropade han. Han bad att få bli vänd mot Notre-Dame-katedralen, knappt synlig mellan husen. Därpå dog de, först Molay sedan Charnay med ögonen riktade mot öster”.

TEXT: **FOLKE FREUND, X (ÖPL)**

*) Red. Kommentar: Plakett och anvisningsskylt kan vara svåra att upptäcka, men de finns alldeles nedanför trapporna från Pont Neuf till Square du Vert Galant.

Fotnot: De Masoniska Glimtarna publicerades för första gången i tidskriften **Kadenz** (Örebro) 1/2000.

Frimurarens lön

(The wages of a Mason)

Jag träffade i dag en gammal kär man som bar på en frimurarpins. Den var, såsom mannen, gammal och tärd och dess kanter var slitna och ganska tunna.

Jag vandrade mot parkbänken där han satt, för att hälsa på den äldre brodern. Jag sade: ”Jag ser att du rest österut”, han svarade: ”Ja, det har jag, har du?” Jag svarade: Ja, jag har, och i mina dagar före den allseende solen, spelade jag i ruinerna med Hirams banemän Jubila, Jubilo och Jubilom.”

Han ropade: ”Min son, håna inte vårt arbete, vårt arbete är gott, vackert och sant, och om du har vandrat, såsom du påstått, borde du respektera och värdesätta det.

Kom ihåg; Ordet, tecknet, symbolen, den vackra frimureriska bönen, löftet som alla vi gett som klättrat den inre trappan.

Frimurarens lön betalas aldrig i guld, utan i den belåtenhet som kommer med åldern och då krafterna tynar. Du skall således veta; jag har nästan i femtio år varit frimurare. Det har hjälpt mig igenom mina bekymmer, fast tårarna har fyllt mina misslyckanden.

Nu då mitt minne och min kropp försvagats, då döden nalkas, misströstar jag inte. Jag har levt mitt liv i jämlikhet och jag dör i rättfärdighet.

Oftast uppnår man den största lärdomen genom att tänka och fundera saken på nytt, den gamla mannen i parken fick mig att tänka på nytt på de frimureriska lärdomarna.

Bröder, vår enda hemlighet är att ta hand om varandra, att ta hänsyn. Må du leva ditt liv i jämlikhet. Må du skiljas från livet i rättfärdighet.

TEXT: **FÖRFATTAREN OKÄND**

– FRITT ÅTERGETT AV PENTTI HONGISTO, 28°, F.&A.M. LOGEN HOLVI NR 154

Källa: Freemasonry Tasmania, volume 26 No 2/August 2011.

Den vridna trappan till paradiset symboliserar vår inre vandring (internet).

FORMTEX OY
Clothes for Gentlemen

FESTKOSTYMER

FRACKAR • SMOKINGAR • FESTSKOR • TILLBEHÖR

Nu också vita skinnhandskar
av hög kvalitet, 35 €/par.
Kan skickas per post.

Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

Butik: Norra Hesperiagatan 9 • 00260 Helsingfors

www.formtex.fi

Tack för ett gott samarbete och en trevlig höst önskar

hotel ANNA

Annegatan 1, 00120 Helsingfors
tel. 09 616 621 info@hotelanna.fi
www.hotelanna.fi

Hagaro Pensionärshem

Tolarivägen 2, 00400 Helsingfors

Pensionär – känner du dig ensam?
Flytta då till Hagaro Pensionärshem.

Trivsamma lägenheter finns nu lediga, storlek 20–37 kvm.
Vi erbjuder boende för dig enligt ditt behov.
Även korttidsvård under en ev. rehabiliteringstid,
en ”rör-reparation” eller dylikt i ditt nuvarande hem.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Carola Aspholm-Backman, verksamhetsledare
tel. 050 572 4216 | anträffbar vardagar kl. 9–15
www.hagaro.net

Dags att gnugga kryssknölarna igen...

Om du vill delta i tävlingen om ett pris ska du sända in lösningen senast den 20 november 2017 till: Rolf Söderback, Skarpansvägen 23 A 6, 22100 Mariehamn. **Bland de i tid inlämnade rätta svaren dras en vinnare av en skraplott, som sänds per post. Så glöm ej att skriva adressen på krysset! Lycka till!**

Lösning och vinnare publiceras i nummer 3/2017 av Föreningsbandet.

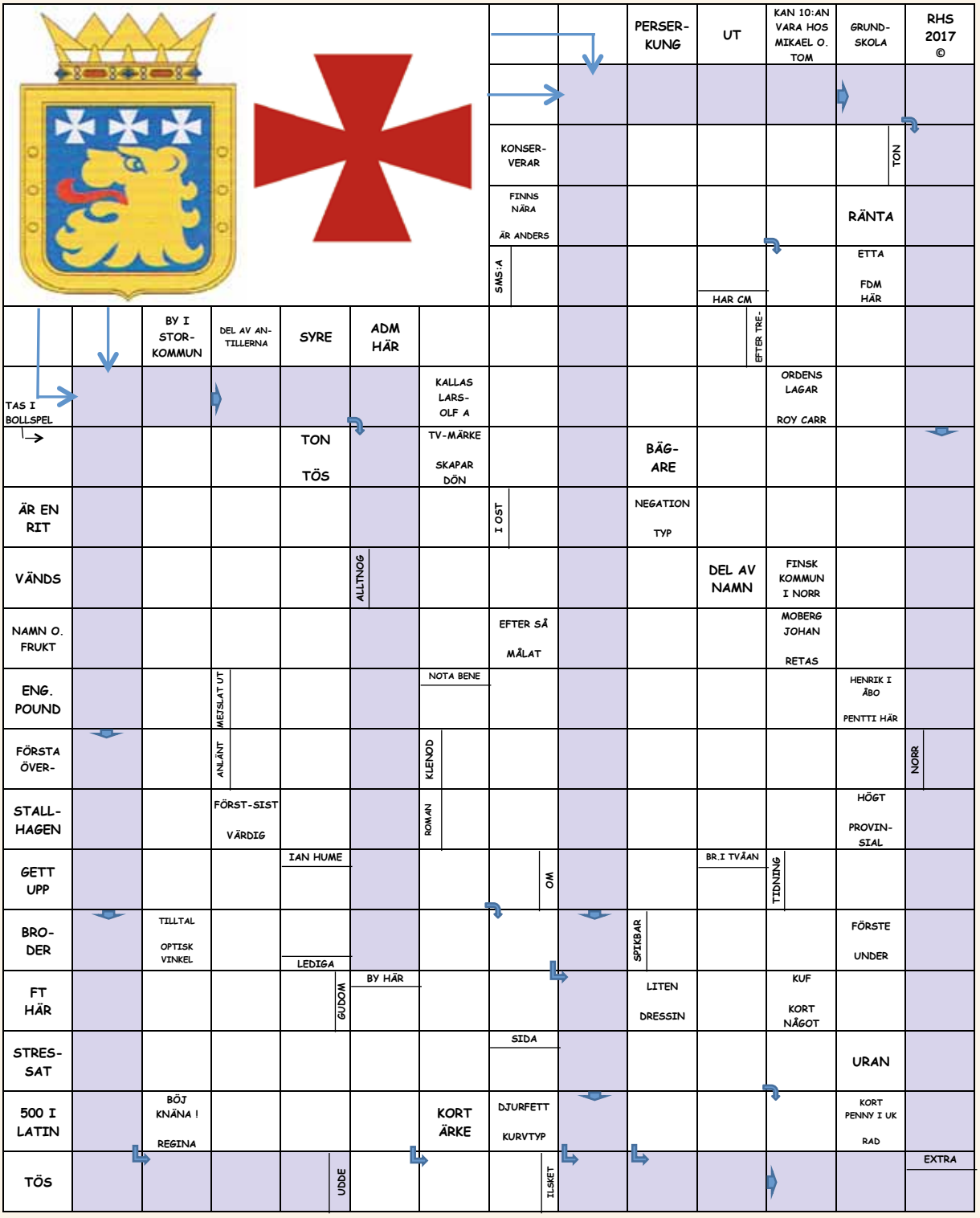

Välkommen till GH restaurangerna
Tervetuloa GH ravintoloihin

Restaurant GH

KLUBBEN

Tel/ Puh +358 19 241 3200
gh@restaurantgh.fi
Bryggerigatan 13, 10600 Ekenäs
Panimokatu 13, 10600 Tammisaari

KNIPAN
Tel: +358 19 241 1169

www.restaurantgh.fi

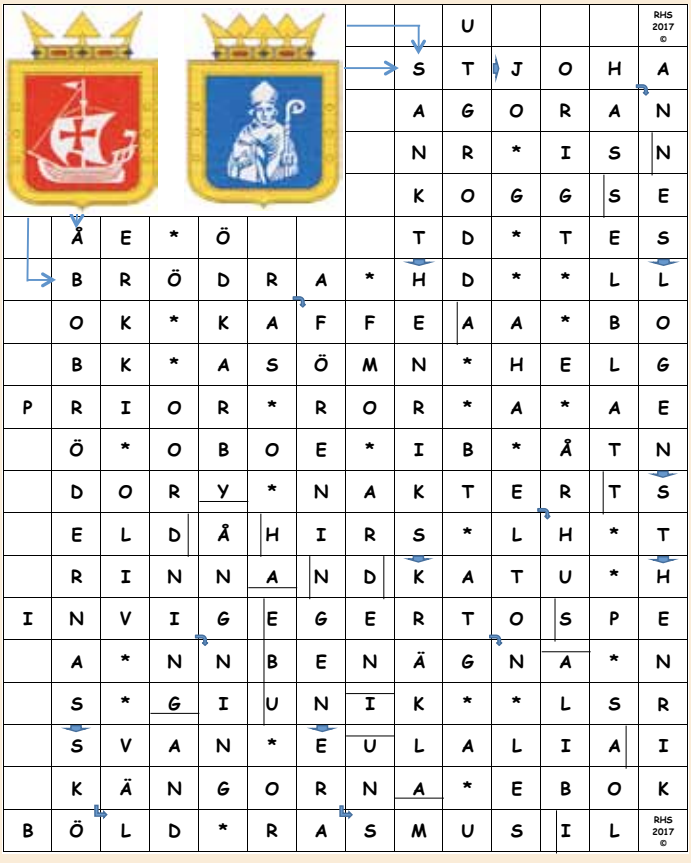

Lösningen till krysset i nr 2 • 2017

Som inlämnare av rätt lösning och därmed även vinnare i kryss nr 2/2017 blev br Kaj Rosendahl, Borgå. Priset kommer på posten. Vi gratulerar!

INTERN CARITAS i huvudstadsregionen

Seminariekväll för bröder som är intresserade av volontärtjänst

I föregående nummer av Föreningsbandet berättades om att en volontärtjänst för bröder inom huvudstadsregionen kommer att starta inkommande höst. Avsikten med volontärtjänsten är att genom ett nätverk av frivilliga volontärbröder gradvis bygga upp ett stöd för hjälpbehövande bröder i olika livssituationer. Syftet är att bröder som vill och kan ge av sin tid lättare kunde finna behövande bröder och engagera sig för bröder i behov av sällskap och stöd.

För bröder, som kunde vara intresserade av verksamheten, ordnas måndagen 16 oktober ett kvällsseminarium. Kvällens föreläsare är **Inge Martonen** som berättar om hur man inom Röda Korset byggt upp en fungerande väntjänst. Den planerade volontärtjänsten bygger på samma principer som Röda Korsets väntjänst. Inge Martonen har i flera år varit utbildare inom den svenskspråkiga väntjänst i huvudstadsregionen och hon kommer att beröra några centrala punkter som en volontär bör beakta. Därtill kommer broder **Bo Lillqvist** att berätta om personliga erfarenheter av väntjänsten. Som ordförande för seminariekvällen fungerar broder **Timo Dahl**.

Seminariekvällens program är enligt följande:

17.30 Målsättning och innehåll.
17.40 Kommunikation (självkännedom, revirgränser, att mötas och lyssna).
Ensamhet, ett ofta förbisett problem.
Stöd i svåra situationer.
19.10 Volontärverksamhet i praktiken (erfarenheter och rön).
19.20 Hur Caritas volontärtjänst är avsedd att fungera.
19.30 – 20.00 Diskussion och slutord.

Bröder av alla grader är välkomna till seminariekvällen som hålls i refektoriet på Nylandsgatan. Är du intresserad att delta, ta kontakt med broder Bo Lillqvist, som också svarar på eventuella frågor, bo.lillqvist@frimurarorden.fi eller 0400251184.

Att ha deltagit i seminariekvällen kan vara till hjälp och vägledning för bröder, som känner för att kunna vara volontärer. Efter seminariet har bröder möjlighet att avisera sitt intresse att medverka i volontärverksamheten.

Varje engagemang kan ta sig olika uttryck beroende på behov och möjligheter. Det kan vara fråga om regelbundna besök, alternativt telefonsamtal, men det kan också gälla engångsinsatser. Volontärtjänsten kan anknyta till frimureriska frågor. Men det kan också gälla frågor i den allmänna världen. Det viktiga är att kunna vara i kontakt, samtala och lyssna. Att erbjuda ett välkommet avbrott i vardagen.

Logeverksamheten upplevs av bröder som starkt gemenskaplig. Därför ter det sig naturligt att denna gemenskap också skall kunna sträcka sig utanför logerna i form av brödraomsorg.

FRIMURARPASSET

Inom den sjätte fördelningen (Stor Capitlet i Finland) söks Frimurarpasset hos Översekreteraren och bör sökas i god tid inför en stundande utlandsresa, under arbetsterminerna är leveranstiden 2 och under sommarmånaderna 4 veckor. Vid ansökan bör ett passfotografi bifogas. **Ansökningarna** skickas till Översekreteraren på Nylandsgatan.

RECEPTIONER I STOR CAPITLET I FINLAND

Grad VIII 3.5.2017

Miljövårdssekreterare	**Gustav Munsterhjelm**	EKENÄS
Arbetsledare	**Christer Sandberg**	BORGÅ
Företagare	**Jussi Nieminen**	BORGÅ
Diplomingenjör, ekonomie magister	**Benjamin Sederholm**	GRANKULLA
Filosofie magister	**Rabbe Slätis**	HELSINGFORS
Professor	**Michael Szurawitzki**	SHANGHAI
Kaptenlöjtnant	**Gunnar Silander**	MARIEHAMN

RECEPTIONER I ÖSTERBOTTENS STEWARDSLOGE

Grad VII 6.5.2017 recipierades

Diplomekonom	**Karl-Erik Lybäck**	KARLEBY
Placeringschef	**Niclas Snellman**	VASA
Pens. VD	**Lars Eklund**	KÅLLBY

REFOX.FI
Reskontra - Varastonhallinta - Kassa - Verkkokauppa
Vain yksi työkalu - myyjän työkalu.

ATY1

Asunto Björndahl OY LKV

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

Oy S.W.Lauritzon & Co Ab
www.lauritzon.fi

Oy Man-Berg & Son Ab
www.manbergson.fi

MITSUBISHI ELECTRIC

Luftvärmepump MSZ-FH25VEHZ
Inne- och uteenhet. 20dB (A), Scop 4,90,
SEER 9,1 energiklass A++/A+++. 3 års garanti.

MONTERAD!

TYSTAST PÅ MARKNADEN!

1890 00

Den nyaste modellen av Mitsubishi Electric luftvärmepumpen är konstruerad för Finlands karga förhållanden samt för dig som alltid kräver det bästa. Den är marknadens absolut tystaste och framför allt den mest effektiva pumpen.

Nyheten har många egenskaper som befrämjar din boendekomfort. T.ex. **värmesänkningsfunktionen sänker innetemperaturen automatiskt då du inte är hemma**. Den nya högteknologin betyder större energibesparing i värmekostnaderna!

K Rauta
Yllättävän helppoa

KARIS
Bangatan 82, KARIS,
tel. (019) 279 31

EKENÄS
Pehr Sommars gata 6, EKENÄS,
tel. (019) 223 443

Öppet: må-fre 7-19,
lö 9-15

K Plussa

Tryck: Paino-Kaarina, S:t Karins, 2017 Uppl. 1750 ex.